

Aktieradius

RADIUS
NEDERLANDSE
VERENIGING VAN
HOUDRAAIERS

- Mei 1994, Contactblad Nr. 1
- Juni 1995, Aktieradius Nr. 5
- Juni 1998, Aktieradius Nr. 18 (14 pagina's)
- Maart 2001, Aktieradius Nr. 29 (24 pagina's)
- Maart 2004, Aktieradius Nr. 41 (full colour)
- Juni 2006, Aktieradius Nr. 50

K RADIUS NEDERLANDSE VERENIGING VAN HOUDRAAIERS

BESTUUR

Voorzitter: Vacant

Secretaris: Aat Meijboom,

L. de Raatlaan 15, 3209 AR Hekelingen

e-mail: aatmeijboom@tiscali.nl

tel. 0181 639 728

Penningmeester: Bert (A.) Rosbach,

Meidoornsingel 67, 3053 BK Rotterdam,

tel. 010 418 47 86. e-mail: a.rosbach@chello.nl

Postbank 74 19 49 tnv RADIUS.

Ledenadministratie: Ruud (R.) van Oorschoot,

J. Vermeerhof 7, 1394 GG Nederhorst den Berg,

tel. 0294 253 421, e-mail: ruud.vanoorschoot@hetnet.nl

Leden: Christiaan (Chr.) Jörg, Jan (J.Q.) van der Ploeg.

DEMO DAG COMMISSIE

Chr. Jörg, tel. 030 251 36 84

E-mail: christiaan.jorg@wanadoo.nl

Hans Pul, tel. 033 258 20 88

E-mail: c.pul@puldisplay.com

REDACTIE COMMISSIE

Jos (J.D.) Toussaint, René (R.M.) Wetzels.

Secretariaat: R.M. Wetzels, Sportlaan 4, 7491 DG Delden,

tel. 074 376 53 21, e-mail: aktieradius@hetnet.nl

ADVERTENTIES

Wim (W.) te Winkel, Mispel 4, 7621 WB Borne,

tel. 074 266 21 82, e-mail: te.winkel@wanadoo.nl

AFDELINGS CONTACT PERSONEN

Amsterdam	Rik Mars	tel. 020 490 48 87
Arnhem/ Nijmegen	Jaap Boks	tel. 0481 372 495
Den Haag	Lex Polderman	tel. 070 323 27 07
Flevohoutdraaiers	Harry Moolenaar	tel. 0320 234 020
Haarlem	Joop Wiezer	tel. 023 524 57 72
Haarlemmermeer	Henk Smit	tel. 071 402 43 65
Limburg	Ger Vervoort	tel. 077 354 99 99
Lochem	Hans Langkamp	tel. 0547 351 881
Noord	Egbert Smilde	tel. 059 231 87 70
Noord-Holland N.	Aad Sneeboer	tel. 0229 270 982
Rotterdam	Bert Rosbach	tel. 010 418 4786
Utrecht	Jasper v.d. Visch	tel. 034 621 23 68
Veluwe	Bob Kemerink	tel. 038 454 05 40
Voorne		
Zeeland	Ko Marinissen	tel. 0113 695 970

KOPIJ

AktieRadius verschijnt viermaal per jaar; medio maart, juni, september en december. De redactie verzoekt u uw bijdragen zes weken vóór deze verschijningsdata liefst op diskette of per e-mail aan te leveren. Foto's en tekeningen graag voorzien van uw naam zodat wij deze kunnen terugsturen.

Uiterste inleverdatum AktieRadius 51:

1 augustus 2006

Deze stukken vertolken de mening van de inzender en behoeven niet de mening van het bestuur en/of de redactie te vertolken. Zij worden dan ook geplaatst buiten verantwoordelijkheid van RADIUS en de redactie. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden kopij in welke vorm dan ook inhoudelijk te beoordelen, zonder opgaaf van redenen te weigeren of in te korten. Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is slechts toegestaan met schriftelijke toestemming van het bestuur.

Het werken met voor het houtdraaien gebruikelijke gereedschappen, machines en uitgangsmateriaal kan gevaarlijk zijn. Lees vóór het gebruik de bijbehorende voorschriften en volg de daarin gegeven aanwijzingen zorgvuldig op. Noch de vereniging RADIUS, noch de redactie van AktieRadius, noch de auteurs van de in dit nummer opgenomen artikelen en advertenties kunnen enige aansprakelijkheid aanvaarden voor onvolkomenheden of andere fouten.

Van de bestuurstafel

AktieRadius nummer 50. Dat dit een bijzondere uitgave is zal u beslist niet ontgaan zijn, al was het alleen al vanwege de dikte! Ik heb de moeite genomen alle voorradige exemplaren vanaf het prille begin door te nemen. Gestart werd met een gestencild A4'tje met daarin eigenlijk al dezelfde soort gegevens zoals die nu nog gepresenteerd worden. In de loop der jaren laten de artikelen zien dat in den lande verschillend wordt gedacht over bepaalde technieken en behandelwijzen van onze werkstukken. Het toont alleen maar aan dat alle houtdraaiers intensief met hun hobby bezig zijn om een zo perfect mogelijk resultaat te krijgen. Ook hebben sommige artikelen een repeterend karakter wat wijst op een zich nog steeds aanpassend en uitbreidend ledental.

Waren er in 2000 371 leden, in 2006 zijn het er nu 704. Een gestage groei van resp. 49 in 2000 met 76, 71, 58, 52, 53 en 23 tot heden. Geen slecht resultaat voor een nog zo'n jonge vereniging. Dat AktieRadius hierin voor een groot gedeelte voorziet pleit alleen maar voor de geboden kwaliteit! Dit alles kan alleen maar gepresenteerd worden indien een goede redactie de zaak in handen heeft.

Wij kunnen concluderen dat dit het geval is, vandaar op deze plaats een pluim voor de leden die hieraan meegewerkt hebben. Redactie: ga zo door en laat ons telkens weer vol verwachting een nieuwe uitgave lezen.

De DemoDag is op zaterdag 22 april gehouden in De Dukdalf in Lelystad. Er kwamen rond 270 personen op bezoek! Lang geleden dat het zo druk was. Verder kunnen we hier kort over zijn: Het was geweldig!

Met heel veel dank aan de DemoDagCommissie en voor de onmisbare hulp van de Flevo-houtdraaiers.

Leden die er niet waren: jullie hebben heel wat gemist.

De ALV werd op 1 april gehouden in Fort bij Vechten, het verslag hiervan kunt u tegemoet zien in AktieRadius 53, het eerste nummer van 2007. Het meest belangrijke punt is dat er een goede (behoorlijke) jubileumcommissie is geïnstalleerd. Deze heeft de moeilijke taak om samen met het bestuur een geschikte locatie te vinden en een voor elk-wat-wilsprogramma samen te stellen. Gezien de kwaliteit van de deelnemers heeft het bestuur hier het volste vertrouwen in. (dat er wat goeds voor de dag komt.). Aangezien de Broekerveiling al als locatie rondzoemt in de vereniging moet ik u zeggen dat niet (meer) aan de orde is, gezien de (helaas) te beperkte beschikbare ruimte. Er wordt uiteraard druk gezocht naar een andere locatie. Zodra hier iets over te melden valt, ziet u dit op onze website.

Tegen de tijd dat dit nummer verschijnt, is hopelijk de zomer aangebroken (met de daarbij behorende temperatuur!). Voor veel mensen is dat nog steeds een periode om naar uit te zien. Het bestuur wenst daarom iedereen een aangenaam zomerseizoen toe.

Aat Meijboom, secretaris

*Koopt
bij onze
adverteerders!*

Van de redactie

Het is gelukt! Voor u ligt AktieRadius 50, een extra dik nummer. Dankzij de inzet van veel schrijvers hebben wij dit nummer kunnen vullen met nog meer interessante artikelen. Het verschijnen van dit jubileumnummer 50 is een goede gelegenheid om eens even terug te blikken hoe AktieRadius is ontstaan.

Op 17 april 1994 komen 23 houtdraaiers bij elkaar bij Muck Douma in Haarlem en bespreken de oprichting van een vereniging van houtdraaiers. Het eerste Contactblad van de Nederlandse Vereniging van Houtdraaiers i.o. is gedateerd mei 1994 en is samengesteld door Lily van der Dussen. Nummer 02 van het

Nummer 04 van december 1994 doet verslag van de oprichtingsvergadering waarin de heer M. Tooten tot voorzitter wordt benoemd en Aat Lesman tot secretaris. Arie Boogert wordt de penningmeester en Peter van de Waal en Muck Douma worden bestuurslid. Verder in nummer 04 de bekende rubrieken en een artikel 'Kan u een knoppie ammelatje draaien?' Vanaf nummer 05 van juni 1995 heet het contactblad AktieRadius.

Tot en met nummer 17 van jaargang 4 wordt AktieRadius op A4-formaat gedrukt. Nummer 18 is een boekje van 16 pagina's op het huidige A5-formaat in zwart - wit met een steunkleur voor de omslag. Vanaf nummer 30 hebben vele

Contactblad is van juli 1994. Hierin wordt vermeld dat er in oktober 1994 een oprichtingsvergadering zal plaatsvinden in Arnhem. Dit nummer kent al vaste rubrieken: "Beste draaigenoten" van Muck Douma, "Hout onderweg" en "Uit de werkplaats".

Nummer 03 van september 1994 vermeldt naast de vaste rubrieken ook de datum van de oprichting van RADIUS: 15 oktober 1994 in Arnhem. Zeer treffend en nog steeds actueel is het schrijven van Muck Douma die woorden van wijlen president Kennedy aanhaalt: "Het is niet de vraag wat de vereniging voor u kan doen maar wat u voor de vereniging kunt doen". In nummer 03 worden ook de eerste advertenties geplaatst.

van de 28 pagina's een steunkleurtje. Nummer 33 is een keerpunt: op veler verzoek verschijnt AktieRadius met een full-colour voorblad en vanaf nummer 36 wordt ook de inhoud - 32 pagina's - in full-colour gedrukt. Hoe zal AktieRadius 75 (anno 2013) eruit zien of AktieRadius100 in juni 2019? We weten het niet. Wij hoeven dat ook niet te weten. Wij als redactie van AktieRadius gaan gewoon door met ons werk en met onze hobby en hartstocht, het houtdraaien. Veel succes!

Namens de redactie, René Wetzels

Shellawax ^{*)} nu ook in Europa!

^{*)} volgens ons de beste afwerking ter wereld voor houtdraaiwerk

= Eén laag	= Voedselveilig
= Prachtige glans	= Direct droog
= Eenvoudig aanbrengen	

Reeds jarenlang gebruikt door vele tienduizenden houtdraaiers wereldwijd

Kijk voor meer informatie op het Shellawax deel van www.rons.biz of neem contact op via:

Ron's, Achterland 14, 2964 LA Groot-Ammers
e-mail: info@rons.biz Fax +31 184 60 13 36
Tel. +31 184 60 16 77 (Wij prefereren e-mail of fax)

Wij zoeken nog distributeurs

Pluim met krul

Door een onbekende oorzaak raakte donderdagavond 20 april de frequentieregelaar van mijn Wivamac draaibank defect. Vrijdagochtend de firma Vanhoutte in België gebeld, die mij het advies gaf om contact op te nemen met de firma Baptist en de gehele regelaar om te ruilen. Na een telefoontje (met Alex) beloofde deze om zaterdag 22 april een nieuwe frequentieregelaar mee te nemen naar de DemoDag in Lelystad en om te ruilen voor mijn defecte regelaar. Zaterdagavond de nieuwe frequentieregelaar weer aangesloten en ik kon weer draaien!

Dit noem ik service van grote klasse waarvoor mijn dank aan de firma's Baptist en Vanhoutte.

Nico Oosthoek, Bennebroek

Cursus Snijdend Houtdraaien door Christiaan Jörg

In kleine groepjes (max. 3 personen) leer je op een grote bank (Wema, Jet) met zelfvertrouwen en plezier je hobby uit te oefenen.

Basiscursus I en II (8 x 4 uur) € 350

Voor mensen die willen beginnen (I) en draaiers die het juiste spoor nog niet gevonden hebben (II).

Vervolgcurcus (4 x 4 uur) € 175

Tussen de centers en voor de kop. Het uitbouwen van de reeds geleerde kennis en kunde.

Inschrijfformulier en informatie
Christiaan Jörg W. Heukelslaan 6
3581 SP Utrecht
Tel. 030 - 2513 684
christiaanjorg@wanadoo.nl

www.christiaanjorg.nl

Algemene ledenvergadering wordt aantrekkelijker

HET DROGEN VAN HOUT IN DE MAGNETRON

Om de algemene ledenvergadering aantrekkelijker te maken had het bestuur een technisch onderdeel aan de agenda van de vergadering van 1 april j.l. toegevoegd. Na de pauze heeft Muck Douma zijn ervaringen verteld met het kunstmatig drogen van hout. Geen theoretisch verhaal maar gewoon praktische tips uit zijn methode die hij al jaren toepast bij het drogen van hout in de magnetron. Vooral door de levendige discussie die tijdens de presentatie ontstond, was het een heel leerzame voordracht.

Hout drogen kan op twee manieren: natuurlijke droging en kunstmatige droging. Bij natuurlijke droging wordt het hout opgeslagen: niet in de zon, niet in de regen. Dit proces kan jaren duren.

Bij kunstmatige droging in de magnetron worden kleine blokken hout in de magnetron gelegd. De methode die Muck hanteert is als volgt. Hij heeft bijv. 10 blokken hout om te drogen. Deze legt hij een voor een gedurende 2 minuten in de magnetron op vol vermogen (ca. 700 Watt). Daarna laat hij de blokken ca. 4 uur uitdampen. Daarna voert hij deze cyclus van verwarmen en uitdampen nog 5 maal uit. Dan begint hij met het wegvan van de blokken na het uitdampen. Hij gaat zo lang door met verwarmen en uitdampen totdat het gewicht nauwelijks meer verandert. Handig is om met merkstreepjes op het blok hout aan te geven het aantal malen dat de blok in de magnetron is geweest. Je kunt een ruwe blok gebruiken om te drogen maar je kunt ook een voorge-draaid werkstuk nemen. Hou wel rekening met de vervorming die ontstaat door drogen en de wanddikte die je nodig hebt om die vervor-

ming er later uit te draaien. Meestal is een wanddikte van 2,5 a 3 cm. voldoende om de krimp te compenseren. Een bijkomend voordeel van drogen in de magnetron is het doden van ongedierte dat zich mogelijk in het blok hout bevindt. Wanneer het hout te lang aan de invloed van de straling in de magnetron wordt blootgesteld, kan er verbranding van het hout optreden. Dit kan zinvol zijn voor iemand die zelf houtskool wil maken, hou wel rekening met rookvorming en brandgevaar!

Hoe komt het dat we hout kunnen drogen in de magnetron? Water dat in het hout aanwezig is, absorbeert de magnetronstraling, zodat het omgezet wordt in warmte. Elk watermolecuul is een elektrische dipool, dat wil zeggen dat het ene uiteinde een positieve lading bezit en het andere uiteinde een negatieve lading. Door de elektromagnetische straling wordt het molecuul heen en weer gedraaid, waarbij het zich gelijk richt aan het wisselende elektrisch veld. Deze beweging veroorzaakt de warmte.

Ook voor de volgende ALV wil het bestuur een technisch onderwerp op de agenda van de ALV zetten. Misschien iets over het slijpen en scherpen van beitels? Hou het in de gaten. In ieder geval voor u een reden om de ALV eens bij te wonen!

Aantekeningen van René Wetzels uit voordracht
van Muck Douma

Een stukje geschiedenis

50 nummers van AktieRadius! Een hele tijd, maar zo'n 50 jaar geleden deed ik mijn eerste pogingen al om hout te draaien. Noodzakelijkerwijs moest ik wat bijverdienen en hout was in die periode in. De slabak was ontdekt, maar ook voor alle mogelijke houten gebruiksvoorwerpen en sieraden was belangstelling. De start was heel primitief. Met een op een tafel gemonteerde as, een oude wasmachinemotor en wat geslepen vijlen en schroevendraaiers. En vooral met véél schuurpapier. Ik begon meestal met korrel 40, want van "snijdend draaien" had ik nog nooit gehoord. Je kon het ook nergens leren. De bestaande houtdraaiers beschermden hun beroep en deden erg geheimzinnig. Van een vakman kreeg ik een goed advies: "Je moet net doen of je pap schept, dat is het hele geheim". Maar met vallen en opstaan kwamen er toch redelijke dingen tevoorschijn. Maar "handel" was het nog niet. Het meeste leverde echter het afval op. Van de restjes werden broches, oorbellen, colliers en haarspangen gemaakt. Van dat geld kon ik weer hout kopen en ook wat beter gereedschap. Inlands hout was toen geen optie, het moest tropisch hardhout zijn. Nou dat was er voldoende en meestal ook betaalbaar. Van Tola branca en Afromosia of Afro-

teak werden slabakken gemaakt. Ook Wengé en Afzelia was er voldoende. De prijzen varieerden van 200 tot 600 gulden per m³. Droog en gezaagd in grote maten, balken of planken.

Voor een koopje kocht ik een stam Afrikaans Padoek. Sensationeel bloedrood van kleur maar een probleem om te verwerken. Het stof en de geur zijn erg irritant. Van afzuigen was ook nog geen sprake. Het is net als met knoflook, de lucht neemt bezit van je. Wengé heeft ook zoiets. Tenminste als je veel schuurt. Ik rook dus naar hout. Met name naar Padoek! Wonderlijk genoeg was dat aanleiding om meer ervaring met het houtdraaien te krijgen. Heel tactisch vroeg iemand mij in die periode eens, wat voor zeep ik toch gebruikte! Mijn verklaring werd geaccepteerd, sterker nog, mijn ondervrager bleek een houtfanaat te zijn die op zoek was naar iemand die een houten servies kon maken. Ik zag mijn kans schoon en we maakten een deal. Voor twee keer de houtprijs zou ik het doen. Weliswaar geen vetpot, maar een mooie gelegenheid om zonder veel risico te kunnen experimenteren met nieuwe houtsoorten. Met zweet en tranen is het uiteindelijk gelukt, zie foto. Het werd 36 delig en elke 6 stuks hadden een eigen vorm en waren van een andere houtsoort. Vanzelfsprekend

Padoek, maar ook Acacia, Teak, Purperhart, Afzelia en Bubbinga. De messen waren van Pernambuco! Het leuke is, dat ik een paar jaar geleden vernam dat het bij speciale gelegenheden nog steeds in gebruik is. Zo'n 45 jaar oud dus! In die tijd was er in Utrecht een bekende houtdraaier actief: Henk van Trierum. Hij stond voor een etalage te werken en ik probeerde de kunst soms wat af te kijken. Later verhuisde hij naar de Oude Gracht. Daar ging hij ook les geven, maar alleen aan aantrekkelijke jonge vrouwen. O.a. aan Maria van Kesteren en Christine Langerhorst. Maria van Kesteren hield het na een jaar voor gezien en zocht een nieuwe uitdaging. Die vond ze bij mij en we hebben jarenlang samengewerkt, geproduceerd en eindeloos over techniek en vormgeving gediscussieerd. Ik kreeg lichamelijke problemen en andere belangstellingen en Maria ging zelfstandig verder en ontwikkelde een heel eigen stijl. Zij is intussen een gerenommeerde kunstenaar op ons gebied geworden. Ze draait nog dagelijks en heeft een aantal keren per jaar tentoonstellingen met nieuwe collecties in binnen- en buitenland. Het mag gerust een wonder genoemd worden dat, met de beperkingen die het draaien met zich meebrengt, zij zichzelf zoveel jaren lang, steeds weer weet te vernieuwen. Ondanks dat blijft het werk van haar herkenbaar. Altijd strak zonder opsmuk. Vloeiende lijnen, werk om te strelen. Eigenlijk speelt het hout een onbelangrijke rol, zij vermijdt effecten. Tekening, vlammen en spiegels in het hout ervaart zij als storend op haar vormen. Het gaat uitsluitend om het design. Dat is ook de reden dat de objecten vaak gematteerd gekleurd worden. Hierdoor ontstaat een verstillend die absoluut de grondslag is van een "van Kesteren". Veel musea kochten en kopen werk van haar aan. Zij ontwerpt voor Leerdam, architecten en crematoria.

Als bijzonderheid wil ik vermelden dat zij werkt met het meest eenvoudige gereedschap. Een draaiaas op een paar verhoogde blokken hout, geen bril-of tegenkop ook geen "hocus pocus" beitels, gewoon een paar eenvoudige gutsen. Een ouderwetse drieklauw. Geen afzuiging. Het kan haast niet eenvoudiger maar ook hier geldt: Vakmanschap is meesterschap. Met 6 andere wereldbegaafde houtdraaiers doet zij nu mee met de tentoonstelling *Tracing the Line* van de Crafts Council of Ireland in Ierland.

Samen met haar en Muck Douma, Christiaan Jörg, Peter van de Waal en zo'n 6 (?) andere liefhebbers was ik in Haarlem aanwezig voor de eerste aanzet van een houtdraaiclub, die later zou uitgroeien tot Radius. We deponeerden ieder 15 gulden als beginkapitaal. Het meest was ik verrast over de aanwezigheid van de professionele ambachtsmensen en aan hun bereidheid om hun kennis ter beschikking te stellen. Hieraan is het voor een belangrijk deel te danken dat onze hobby, vooral kwalitatief, zo'n grote vlucht heeft genomen. Ik heb er daarna weer zin in gekregen, mede gestimuleerd door de plaatselijke Flevogroep. Ook bezoek ik graag de DemoDagen. Mijn petje af voor de mensen die dit steeds weer weten te organiseren!

Een paar jaar geleden leerde Christiaan Jörg mij wat snijdend draaien is. Ik moest alles vergeten wat ik mijzelf had eigen gemaakt en ben eigenlijk weer opnieuw begonnen. En nu, op mijn 84ste, vind ik houtdraaien nog steeds leuk en geef ik op bescheiden wijze mijn ervaringen door aan anderen.

Gefeliciteerd alle leden van Radius die kunnen profiteren van de nieuwe kennis, het vakmanschap en het enthousiasme van de organisatoren, maar vooral van de openheid!

Gefeliciteerd RADIUS.

Herman Erbé Sr.

Mijn zelfgedraaide houten pen

Op bijeenkomsten van draaiers, al dan niet samen met andere houtbewerkers, zie je ze regelmatig, prachtige gedraaide houten ballpennen en vulpennen. Ze zijn gebaseerd op een binnenwerk dat je moet kopen, met een buitenkant gemaakt door de draaier. Om een en ander te kunnen maken op de draaibank, heb je nog opspanhulpstuk(ken) nodig. Met de nodige creativiteit en mooie houtsoorten kun je zo prachtige pennen maken. Zonder opspanhulpstuk en zonder binnenwerk setje kun je echter ook een mooie, eenvoudige ballpen maken. Je hebt natuurlijk een inktstift nodig. Hiervoor gebruik je de inktstift van de

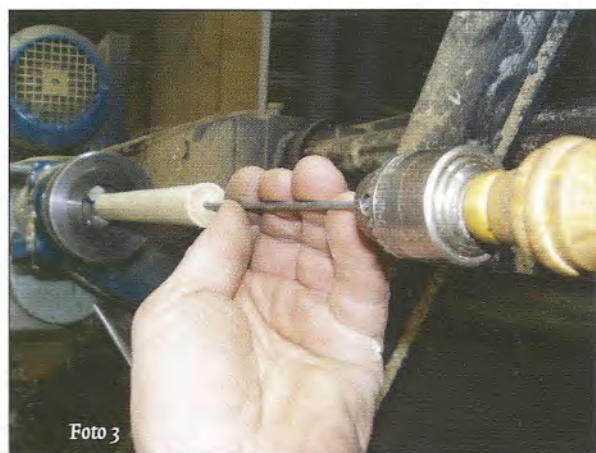
alom bekende BIC pennen met de losse dop. Deze pennen zijn over de hele wereld te verkrijgen in de kleuren blauw, zwart, groen en rood. Met een tang knijp je eenvoudig de doorschijnende huls kapot om de stift te kunnen verwijderen. Op de draaibank maak je dan vervolgens een nieuwe houten huls waarin je de stift kunt schuiven. Nu kun je nog een houten dop maken of de pen in een gedraaide bureauhouder zetten (foto 6). Hoe doe je dit nu?

Het draaien van de huls zelf is eenvoudig draaiwerk tussen de centers. De uitdaging is natuurlijk het boren van een recht, - lang, - dun gat van 130 mm en 3,5 mm doorsnede. Over

het boren van lange, dunne gaten op de draaibank is al eerder in AktieRadius nummer 30 geschreven en zelfs gedemonstreerd op een DemoDag (oktober 2001). Aangezien dit alweer een aantal jaren geleden is, zal ik hier nogmaals mijn methode uit de doeken doen. Om te kunnen boren heb je een boor nodig. Spiraalboortjes van 3,5 mm zijn makkelijk en goedkoop verkrijgbaar maar zijn slechts 50 mm lang terwijl we een gat van 130 mm moeten boren. Langere boren zijn waarschijnlijk bij speciaalzaken verkrijgbaar maar zullen wel apart besteld moeten worden. Ik heb naar een andere oplossing gezocht. In het verre verleden werden boren gemaakt door de dorpssmid of de draaier zelf. Het waren stalen ronde staafjes met een gesmede speervormige punt. De punt werd vervolgens geslepen zoals moderne

Foto 6

spiraalboren geslepen worden. Deze zelfgemaakte boren zijn verrassend effectief. Zelf heb ik zo'n boor gemaakt van een dikke oude fietsenspaak (prima staal!). Met een gasbrandertje heb ik een kant roodheet gestookt en vervolgens platgeslagen. Hierna heb ik de punt van twee snijvlakken voorzien, net zoals bij een spiraalboor. De breedte van de punt bepaalt de doorsnede van het te boren gat. Aangezien het om boren in hout gaat heb ik me niet druk gemaakt over harden en ontlaten van de punt. Zoveel gaten boor ik hier nu ook weer niet mee. Nu het maken van de pen. Er wordt een stukje hout van 180 mm lengte en 20 mm doorsnede, eenzijdig opgespannen in de bank. Hoe je dit doet is afhankelijk van de mogelijkheden van je eigen bank. Zelf maak ik gebruik van de drieklauw van mijn Craft PCC2000 klauwplaat. De losse kop wordt na het boren gebruikt om de pen te ondersteunen. Met de punt van de vlakke beitel wordt eerst een centerpuntje gedraaid (foto1). Nu wordt met een spiraalboortje van 3,5 mm in een boorhouder en ondersteund met de zgn. armsteun, de eerste 50 mm geboord. Met enige oefening en met vaak, zeer vaak, terughalen van het boortje om de spanen te lossen, kun je zo precies recht in het centrum boren (foto 2). Een toerental van de bank van 750 is ruim voldoende. Nu wordt het spiraalboortje vervangen door de verbouwde fietsenspaak (foto 3). Omdat het lossend vermogen van de zelfgemaakte boor slechter is dan van een spiraalboor moet nog vaker teruggehaald en spanen gelost worden. Met enige oefening boor je zo een recht dun

gat door het centrum van het stukje hout. Na het boren wordt de losse kop voorzichtig met de punt in het geboorde gat gezet om zo extra steun te geven bij het afdraaien van de buitenkant van de pen (foto 4). Het draaien van de buitenkant is nu gemakkelijk. Je moet er wel rekening mee houden dat er mee geschreven moet kunnen worden dus maak de pen niet te dik of raar van vorm. Na schuren en afsteken van de pen moet de eerste 5 mm van het gat nog geruimd worden met een boortje van 4 mm doorsnede om de stift klemmend in de pen te kunnen schuiven. Rest nu nog het draaien van een dop of het maken van een bureauhouder.

Jan Hovens.

AFH Fijnhout

DE hardhout specialist voor bedrijf en particulier

- 80 soorten op voorraad
- Teak (o.a. dekdeeltjes)
- Plaatmat. (o.a. Bruynzeel hh)
- Bladen (aanrecht/tafel)
- Fineer
- Eigen zagerij

Amsterdamsche Fijnhouthandel

Minervahavenweg 14 Westpoort 3098 Tel. 020 -682 80 79 Fax 020-684 31 54
e-mail: afh@fijnhout.nl homepage: www.fijnhout.nl

Herman Buitelaar BV

Machinehandel

Kanaaldijk 36d, 2741 PA Waddinxveen, telefoon (0182) 52 54 68

E-mail: info@buitelaar.nl Openingstijden: maandag t/m zaterdag van 09.00-17.00 uur.

€ 65,-

8-delig Houtdraaibeitelset

8-delige set HSS houtdraaibeitels.
Geleverd in luxe houten opbergcassette.
Volledige HSS-beitels (dus niet enkel het puntje).
Totale lengte van de beitels: 425 mm.
Prijs: € 65,-

€ 250,-
€ 100,-

HBM 1100 Houtdraaibank

Afstand tussen de centers: 1100 mm.
Maximale draaidiameter: 350 mm.
Toerentalbereik: variabel van 500 tot 2000 O/min.
Opname van de losse kop: Mk 2.
Diameter van de opspanplaat: 150 mm.
Lengte van de leunspaan: 300 mm.
Gewicht: circa 92 kilogram.
Verpakkingsafmetingen: 1620 x 30 x 430 mm.
Prijs: € 250,-
Technische gegevens van de kopieerlinier:
Maximale kopieerlengte: 1100 mm.
Maximale verplaatsing van taster: 35 mm.
Maximale tasterhoogte: 150 - 200 mm.
Afmetingen: 1210 x 240 x 160 mm.
Prijs: € 100,-

€ 198,-

HBM 200 Stofafzuiginstallatie

M3 per uur:
2500 M3 per uur.
Gewicht:
63 kilogram.
Motorvermogen:
2 Pk.
Voltage:
230 / 400 Volt.
Benodigde plaatsingsruimte:
85x55x200 cm.
Machine wordt geleverd inclusief:
- 2 Stofzakken.
- Verrijdbaar onderstel.
- Mondstuk voor 2 inlaten.
Prijs: € 198,-

€ 150,-

HBM 250 Zaagtafel

Diameter van het zaagblad: 250 mm.
Zaagdiepte bij 90 graden: 80 mm.
Zaagdiepte bij 45 graden: 55 mm.
Zaagtafelafmetingen: 700 x 465 mm.
Toerental: 4500 O/min.
Motorvermogen: 2 Pk.
Voltage: 230 Volt. 50 Hz.
Gewicht: ca. 21,5 kilogram.
Machine wordt geleverd inclusief:
- Zaagblad.
- Onderstel.
- Verstebare zaaghoogte.
- Geleiders.
Prijs: € 150,-

€ 298,-

HBM 350 Houtlintzaag

Diameter van de zaagwielen: 315 mm.
Tafel kantelbaar: van 0 tot 45 graden.
Maximale zaaghoogte: 160 mm.
Maximale zaagdiepte: 300 mm.
Lengte van het zaaglint: 2240 mm.
Dikte van het zaaglint: van 6 tot 15 mm.
Motorvermogen: 0,75 Pk. met 230 Volt.
Toerental van de motor: 1400 O/min.
Afmetingen van werktafel: 400 x 500 mm.
Geleverd inclusief:
- 1 zaaglint
- Onderstel
- Verstekgeleider.
- Bijbehorende gereedschappen.
Aansluitingsmogelijkheid voor stofafzuiging.
Prijs: € 298,-

€ 598,-

HBM 100 Vlak- en van Diktebank

Totale lengte van vlaktafel: 1000 mm.
Totale lengte van van dikte tafel: 400 mm.
Maximale werkbreedte: 260 mm.
Maximale van dikte capaciteit: 160 mm.
Maximale afname van vlakbank: 3 mm.
Toerental van het messenblok: 6500 O/min.
Voedingssnelheid van dikte: 5 mtr. p.min.
Hoogte van de vlaktafel t.o.v. de vloer: 840 mm.
Gewicht: circa 66 kilogram.
Motorvermogen: 3 Pk. (230 Volt).
Prijs: € 598,-

€ 125,-

HBM 100 Vlakbank

Maximale schaafbreedte: 155 mm.
Maximale afname: 2,38 mm.
Motorvermogen: 1,5 Pk. (230 Volt)
Gewicht: Circa 13 kilogram.
Verpakkingsafmetingen: 78 x 35 x 33 cm.
Geleverd zoals afgebeeld.
Prijs: € 125,-

€ 98,-

HBM 50 Stofafzuiginstallatie

M3 p.uur: 900 M3 p.uur.
Gewicht: 25 kilogram.
Motorvermogen: 1 Pk. Voltage: 230 Volt.
Benodigde plaatsingsruimte: 40x40x40 cm.
Geleverd incl.: 1 stofzak en verrijdbaar onderstel. Prijs: € 98,-

Indien u op de hoogte wilt blijven van diverse aanbiedingen en occasions binnen ons ruime assortiment, dan kunt u zich via de website aanmelden bij onze handige e-news-service!

Prijzen in deze advertentie en op onze website zijn inclusief BTW.

WWW.BUITELAAR.NL

Cederbloesem oog

Enige tijd geleden kreeg ik van een buurman een paar stukken ceder. Het hout had jarenlang bij zijn moeder in de schuur gelegen. Het kwam van een boom die te groot was geworden in de tuin. Kurkdroog hout dus, het dikste deel bijna 30 cm in diameter, alles nog voorzien van schors. Schors met een prachtige gerimpelde structuur, bruikbaar voor andere dingen dan draaien. Het hout zelf heeft een mooie tekening met prachtige concentrische ringen op het kops. Door die ringen liet ik me inspireren tot bloemvormen: een nog half gesloten knop en een bloem die vol open is en waarvan het hart opbolt. Tot lensvorm vermaakt, wordt het object een oog waarvan de iris wel weer de concentrische ringen vertoont. Ik maakte de objecten door stukken cederstam kops op een opspanplaat te schroeven, gecentreerd op het hart van de stam, de schroeven buiten de diameter die de bloemsteel moest worden. Zo kon ik op de draaibank de kop en de bovenrand vormgeven. Daaraan maakte ik op een opspanplaat een hulpstuk met een vorm die in de vorm van de kop van de bloemknop past. Deze past nu omgekeerd in de draaibank, tussen de vorm op de opspanplaat en de center in de losse kop. Ik kan nu de bloemsteel draaien. De bloemen zijn nu klaar, bloemblaadjes vond ik overbodig.

Voor het oog zaagde ik een bloemknop met de kettingzaag doormidden. Door de helften te vlakken op de gewenste dikte en weer op elkaar te lijmen

ontstaat de oogvorm. Dat viel tegen. Hoe krijg je de twee onregelmatige vormen vlak genoeg om mooi te sluiten? Het midden dreigt altijd iets op te bollen. Met de bovenfrees haalde ik het hele middendeel van de helften weg zodat er slechts buiten randen van 10 mm breed overbleven. Op die randen zijn de helften mooi te sluiten en te lijmen. De iris is een ingelegd stuk, ook gedraaid uit een stuk kops ceder. Om de sparing daarvoor te draaien boorde ik in het hart van het oog eerst een gat voor een houten pen. Daar komt het center van de losse kop tegenaan. Op de opspanplaat schroefde ik twee plaatjes multiplex, het bovenste voorzien van een gat waar de steel van het oog in past. Dat werkte als meenemer. De laatste verschillen in bolling van het oog en de iris moest ik wegschuren. Door de vouw in het oog is de iris nooit helemaal passend te draaien.

Rik Mars

Materiaal: Atlasceder (*Cedrus atlantica*)

Afmetingen: max. 20 cm hoog, max. 23 cm diameter

Geen oppervlakte behandeling

2005

Lochem

Afdeling Lochem is van start gegaan in 1994, in het jaar van oprichting van RADIUS. Tot 1998 kwamen de leden bij café Bousema in Lochem bij elkaar. Aanvankelijk bestond afdeling Lochem uit ca. 12 mensen die lid waren van RADIUS. Deze kwamen uit een groot gebied: Raalte, Winterswijk, Losser, etc. De eerste praktijkbijeenkomsten waren bij Jaap Schelling en Peter van de Waal.

Na de bouw van Kunstlokaal 11 in 1998 in Borculo door Peter van de Waal is dit de plaats waar wij vier afdelingsbijeenkomsten per jaar houden. Daarnaast worden er excursies georganiseerd naar zaken of bedrijven die voor houtliefhebbers interessant kunnen zijn. Kunstlokaal 11 beschikt over een compleet uitgeruste werkplaats en Peter is altijd bereid om demonstraties te geven of om een antwoord te geven op een gestelde vraag. De opkomst op onze afdelingsbijeenkomsten is goed. Van de ca. 60 RADIUS leden zijn er gemiddeld 25 a 30 op een afdelingsbijeenkomst.

Dit voorjaar zijn er door de afdelingscommissie twee excursies georganiseerd. De eerste was naar HobbyHolz in Legden in Duitsland. Marc Terhörst heeft de verkoop van hout overgenomen van wijlen Frans Uppenkamp. Ook Marc biedt de houtdraaier mooie stukken hout in bijna 100 houtsoorten. Handig wanneer je een idee in het hoofd hebt om een werkstuk te draaien maar thuis in je eigen voorraad niet het geschikte stuk hout kunt vinden. Zie ook www.hobbyholz.de De tweede excursie ging naar de stoomhoutzagerij Nahuis

in Groenlo. Deze houtzagerij die dateert uit het einde van de voorlaatste eeuw is door vrijwilligers geheel gerenoveerd en wordt een aantal keren per jaar in gebruik genomen. Het hart van de zagerij is een stoommachine die in 1897 gebouwd is en tot 1977 in gebruik geweest is. De zagerij kent 2 zaagramen, een horizontaal en een verticaal, die tot maximaal 16 zagen kunnen bevatten. Naast de stoomhoutzagerij is er ook een houtdroogloods uit 1910 in ere hersteld. In deze loods staan nu allerlei machines opgesteld die tientallen jaren dienst hebben gedaan bij de houtbewerking in de timmerwerkplaatsen. Bij het zien van dit gereedschap en de hulpstukken die de vaklui vroeger maakten, krijg ik alleen maar meer ontzag voor de resultaten die men toen realiseerde.

René Wetzels,
lid van afdeling Lochem sinds 1999

Bauke Kremer probeert de antieke houtdraaibank

Mijn draaiwerk

EXCENTRISCH DRAAIWERK

Ik ben vanaf de eerste dag lid van RADIUS en heb me toegelegd op het excentrisch draaien zonder hulpstukken en alleen tussen de cen-

ters. Door het center zowel links als rechts 5 à 10 mm uit het middel te plaatsen, kan men de mooiste resultaten krijgen in model en kleur. Vooral met Gouden Regen met z'n donkere kern en het lichte spinthout. Voorzichtigheid is wel geboden want de afstand van het werkstuk tot de leunspaan verandert steeds. Dit excentrisch draaien is op vele werkstukken en houtsoorten toe te passen, maar werk voorzichtig!

Menno Oomkes, Haren

EEN OPMERKELIJKE VAAS

Vrienden van ons komen regelmatig in Texas en aangezien zij weten dat ik belangstelling heb voor alles wat met hout-draaien te maken heeft, kwamen ze met deze vaas op de proppen. De vaas is opgebouwd uit rin-

gen die met de figuur- of lint-zaag uitgezaagd zijn uit multiplex van 18 mm, zodat je al die halve rondjes krijgt (een monnikenwerk). Later zijn die verschillende bewerkte ringen op elkaar gelijmd in een vaasvorm. Daarna op de draai-bank van binnen verder glad gedraaid. Dit alles geeft een leuk effect. Hoogte 24 cm, diameter boven 21 cm, diameter onder 13 cm.

Frans Beuming,

MEMORY STICK IN HOUT

Mijn laatste aanwinst om de buitenwereld te laten zien 'ik doe iets met hout' is deze memory stick. Ik heb de elektronica-print uit een gekochte memory stick (met kunststof behuizing)

gehaald en deze geplaatst in een houten cilindertje. Mocht u dit ook willen doen let erop dat u de elektronica-componenten niet beschadigt door statische ontlading. De print zo weinig mogelijk aanraken en voor aanraken uzelf ontladen door een geaard voorwerp vast te pakken.

René Wetzels

Een verhaal over het leeghalen van een werkplaats

Het is al weer ruim 2 jaar geleden dat wij noodgedwongen moesten beginnen met het ont-ruimen van onze vaders werkplaats. Nu we zo'n tijd verder zijn, kan ik er met een goed gevoel op terugkijken. Toen we er nog middenin zaten, dacht ik regelmatig: 'Op een dag ga ik een stukje schrijven voor AktieRadius, als een soort afsluiting'. En tevens als een bedankje. We hebben ons mogen verheugen in heel wat medewerking, meedenken, belangstelling en hulp. 'Hoe pak je zoiets aan?' vroeg een vriendin mij indertijd. Goede vraag. Persoonlijk contact is onmisbaar gebleken en internet heel handig!

Allereerst ging mijn zwager op zoek naar iemand die ons kon helpen met het benoemen van de houtsoorten.

Onze vader had weliswaar voor een heel groot gedeelte zijn stukken hout gesorteerd en namen op de dozen geschreven (wat een klus moet dat al zijn geweest!) en wij konden best enkele soorten herkennen, maar we zijn ten-slotte leken en er lag zo enorm veel! Op een mooie zomerdag kwam Dhr. Verburg; een gepensioneerd leraar van de houthandelopleiding. Hij zei zich zeer vereerd te voelen om ons te kunnen helpen. Hij kon onze zorgvuldigheid met zoveel waardevols erg waarderen, want hem was gebleken dat in zulke situaties vaak wat wordt weggegooid. In de tocht door de werkplaats vond hij zelfs een mooi stukje voor zijn privé collectie.

De volgende stap was het zoeken van belangstellenden. Contact met RADIUS was snel gelegd, we konden adverteren in hun blad AktieRadius. Daarnaast zocht ik in de Gouden Gids en op internet naar mensen die werken met (kleine stukken) hout, zoals muziek-

instrumentenbouwers, restaurateurs en kunstenaars. Via internet verstuurde ik vele brieven. Het kreeg een vaart toen er contact was met een vereniging van meubelrestaurateurs, deze verzond de brief aan al haar leden.

Al snel kwamen we voor een keuze te staan: proberen al het hout in één keer te verkopen of meerdere mensen de kans geven om iets van hun gading aan te schaffen. We kozen voor het laatste, het paste veel beter bij onze vader om een verscheidenheid aan mensen te ontmoeten. En die kwamen. Zonder uitzondering kregen we houtliefhebbers die enthousiast waren en respectvol of ze nou beroepsmatig werkten 'in hout' of voor hun hobby. Enkele draaiers hebben ons later nog werk getoond dat gemaakt was van 'ons' hout. Vele interessante gesprekken hebben we gevoerd, dit was zeer bijzonder. Er was zelfs iemand voor wie het bezoek aan de Enspijkse werkplaats een gunstige invloed had op een moeilijke periode.

Naast al het hout hebben ook alle machines – al waren ze nog zo groot – een nieuw 'baasje' gevonden. Dit betekende vooral voor onze moeder heel veel. Dat er mensen bestaan die ongewone zaken sparen, wist ik al. Maar we ontmoetten een leraar houtbewerking met een wel heel bijzondere verzameling houtbewerkingsmachines! Hij schafte o.a. onze grote kolomboor aan. Deze kwam ooit van een scheepswerf, stamt uit ongeveer 1900, is zo'n 2.10 m hoog en weegt minstens 1500 kg. Kunt u zich voorstellen hoe wij zijn geschrokken, toen deze kolos op de dag van vertrek van de takel losraakte en dreunend op zijn rug viel? Gelukkig is alles goed gekomen. Wel kostte het vervoer een dag heel hard werken. Een van de positieve gevolgen van onze aanpak was dat we

kennismaakten met Hans Baerveldt; een vormgever/restaurateur uit Friesland, die een oude secretaire van mijn moeders grootvader heeft kunnen restaureren (zie www.baerveldt-vormgeving.nl). En meubelmaker Peter Ijtsma uit Ede is ons ook al een aantal malen behulpzaam geweest (zie www.houtmix.nl). Het meest speciale plekje in dit verhaal krijgt de - ook bij RADIUS - goede bekende Christine Langerhorst. Zij is van onschatbare waarde gebleken, zowel voor onze moeder, als bij de verhandeling van hout en machines, als bij het opruimen van de werkplaats! Ook haar echtgenoot Jan Douwes Isema heeft ons grandioos geholpen.

Al met al kan ik concluderen dat het zo goed is en dat de moeilijke periode ons toch veel heeft gebracht.

Aan wie in de toekomst om wat voor reden dan ook voor een soortgelijke opruimklus komt te staan: u mag mij bellen om met u mee te denken. Tenslotte wens ik RADIUS als vereniging veel succes toe. En voor alle leden die wij persoonlijk hebben ontmoet: heel veel draaiplezier! De website van mijn vader is nog in de lucht: www.janvantol.nl

Monique de Grootte - van Tol

Tel. 0318 616183

E-mail: moniquedegrootte@hetnet.nl

Mijn vraag

Ik heb het genoeg te kunnen beschikken over wat vers gezaagde bomen: appel, peer, taxus en essen. Hoe kan ik dit hout op de beste manier drogen?

De mogelijkheden zijn: 1 jaar opslaan en dan tot planken zagen, 2 jaar opslaan en dan zagen, meteen zagen, etc.

Nu smeer ik de koppen van de stammen in met impregneerspul en laat het hout rustig liggen, uit de zon, onder een afdak en met veel

wind, die we hier in het westen van het land hebben.

Pierre Waelen, Zevenhoven,

tel: 0172 - 539318

Naschrift redactie: Een advies aan de heer Waelen mag direct gegeven worden maar kan ook als artikel in de volgende AktieRadius opgenomen worden.

VAN BREUKELN Metaal draaijerij vof
Westerstraat 19
NL - 9481 CA VRIES

tel + fax 0031 (0)592-543864

e-mail: info@vanBREUKELNvof.nl

www.vanBREUKELNvof.nl

Wij zijn een ambachtelijke metaal draaijerij die voor uw hout draaibank veel kunnen doen:

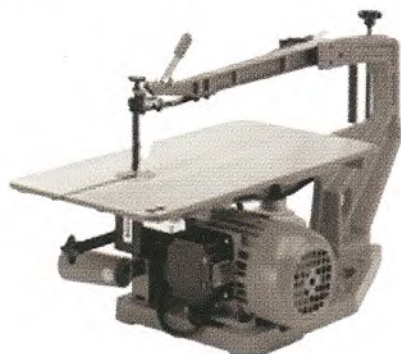
- opspangereedschappen op maat: drieklaawplaten en vierklaawplaten, klaawplaatflenzen en opspanschiiven
- segmentbekken in metaal/kunststof voor inwendig spannen, opspanringen en meeneemcenters
- hoofdassen, v-snaarschiiven, lagers en electromotoren voor hout draaibanken, complete machines
- draai-, en freesonderdelen naar tekening of voorbeeld voor zelfbouw en..... heel veel soorten schroefdraad

Ik zou wel een muisje in je atelier willen zijn

Mijn naam is Hans Baerveldt. Al sinds een bevlogen tijd op de kunstacademie, waar ik als vormgever afstudeerde, ben ik gegrepen door materialen. Tijdens mijn studie was dat de reden om in meubels, producten en sieraden af te studeren. Na mijn studie is deze passie gebleven. De afgelopen 10 jaar ben ik een aantal mensen tegengekomen die ik puur vanuit hun kunde en passie op een voetstuk heb geplaatst: een steenhouwer uit Utrecht, een sieradenmaker uit Amsterdam, een vioolbouwer uit Hilversum. Stuk voor stuk ambachtsmensen die zich op een bijzondere manier verhouden met hun roeping. Bij een paar van deze mensen heb ik de mogelijkheid gehad om een dag of een maand over hun schouder mee te kijken. Heel stil, over de schouder mee kijken: "ik zou wel een muisje in je atelier willen zijn".

Toen ik de eerste keer in het Enspijkse atelier van Jan van Tol kwam, was er een zeer dubbel gevoel. Ik kom uit een veilinghouderfamilie. Ik loop vanaf mijn geboorte dus al tussen de inboedels en goederen door, waarvan je vaak weet dat het uit een nalatenschap is. De antiekwaarde trof mij altijd minder dan de gevoelswaarde. De kleine nietszeggende briefjes uit een secretaire of naaimandje zijn voor mij nog altijd waardevolle vondsten.

Op die bewuste open dag in november 2003: Bij het betreden van de werkplaats kwam ik iemands 'hemeltje op aarde' binnen - alleen was het niet de eigenaar zelf die mij de toegang verschaft. Je komt dan iemands leven binnen. Ik had een nogal voyeuristisch gevoel: "ik kom hier iemands hemeltje even leeg trekken". Om mij heen waren mensen, ieder met hun eigen insteek, al bezig met de ontmanteling. Het

**Machines en gereedschappen
voor hout, metalen
en kunststoffen.**

**Nu ook boren en frezen van 0,5mm
tot 2,3mm.**

Tel: (0181) 64 75 35

Internet: www.hegner.nl

Email: hegner@koenekoop.demon.nl

voelde alsof ze in mijn werkplaats bezig waren. Al snel was het mij duidelijk dat er voor mij prachtige materialen lagen, maar... ik vond niet dat ik reëel geld kon bieden. De paar honderd euro in mijn portemonnee stonden niet in verhouding met al deze natuurschatten. De eerste aanschaf betrof een paar doosjes Indisch palissander, een mooie aanwinst voor het restauratiewerk.

Ik heb Monique toen gezegd dat als er nog hout achter zou blijven, zij mij dan kon bellen. En zo gebeurde het dat ik ruim een jaar later weer naar Enspijk reed. Om de rest op te halen en zodoende de werkplaats leeg te maken. Deze rest was veel, heel veel. Behalve alle vóóren tussenstadia van draaiwerk, ook dozen vol met houtjes en blokjes: je kan alleen een gekke kunstenaar zijn, als je hier heil inziet. Tijdens het inladen was ik natuurlijk al bezig met de gedachte: maar wat moet dit gaan worden??

Mijn vrienden en werknemers verklaarden me voor gek toen zij de hoeveelheid in mijn werkplaats zagen staan, maar ja dat gebeurt wel vaker. Uit de hele partij is al het vóórdraaiwerk gehaald en dat is naar mijn atelier gegaan. Wat ik toen had staan, was het leven van een houtdraaiër: letterlijk maar ook figuurlijk. Ik ben

opstellingen gaan maken die het verloop laten zien; van blok hout naar gedraaide pot. Het boeiende traject van materie naar product, de hand van de maker. Bij sommige werkstukken zie ik de beslissingen van Jan van Tol: eerst verder drogen, gemene noest in de bocht, etc. etc. Bij het uitruimen van de werkplaats kwam ik choco papiertjes tegen. Monique vertelde mij dat vader Jan soms een persoonlijk voorraadjie hield. Dit wisten de muizen ook, want alle nestjes die ik tegenkwam hadden vensters van BonBonbloc. En zo voel ik mij, elke keer bij het vinden van zo'n papiertje, toch een klein beetje een muisje in het atelier van Jan van Tol.

Nu, nog weer een jaar later, staat er naast mijn werkplaats een zeecontainer met daarin de voorraad houtjes. Verschillende ideeën wat de kunstenaar hiermee gaat doen, zijn aan het rijpen. Van het vóórdraaiwerk weet ik nu zeker dat het nooit verwerkt gaat worden tot iets anders. De opstellingen als: "het leven van een houtdraaiër" zijn het eindproduct. En op deze manier zoekt het dus een koper of exposant..... En in de tussentijd blijft het mij inspireren.

Hans Baerveldt

Bonbonnière

Als werkstukopgave voor de afdelingsbijeenkomst was gekozen voor het maken van een bonbonnière. Als diameter van de schaal was de opgave 200 mm. De hoogte van de schaal bedroeg 120 mm. De lengte van de voet was dus te bepalen uit $120 \text{ mm} - \text{dikte van de schaal} = \text{lengte voet}$.

Ik had voor dit werkstuk een stuk olijffessen voorhanden. Om het geheel wat sierlijker te maken heb ik de keuze gemaakt om de schaal in 8 segmenten te verdelen (zie foto) en ter contrast van deze segmenten een laag contrasterende fineer (mijn keuze zwart) tussen te lijmen.

Omdat in het centrum de bij elkaar komende puntjes vrij kwetsbaar zijn en lichte maatafwijkingen van het zagen in het centrum ook direct zichtbaar zijn, heb ik in het centrum een cirkel van 24 mm ingelijmd. Ook heb ik 55 mm uit het hard een cirkel gecreëerd door op de snijpunten van het fineer zwarte dookjes van $\varnothing 15 \text{ mm}$ in te lijmen. De maat van 55 mm heb ik gekozen omdat die cirkel dan net valt buiten de verstevigingsrand bij het pootje onderaan de schaal.

De door mij gevolgde werkwijze is als volgt geweest. Het blok voor de schaal (iets dikker dan de schaal) heb ik zuiver haaks en vierkant gezaagd. Daarna heb ik eerst diagonaal van hoek naar hoek doorgezaagd. Voor het zaagwerk heb ik een cirkelzaagblad met fijne veranding gebruikt. Dit levert een strakke lijmaad op. De twee stukken heb ik met een tussenlaag van fineer weer aan elkaar gelijmd. Daarna heb ik de tweede diagonaal gezaagd en

ook weer met een tussenlaag van fineer aan elkaar gelijmd. Nu ontstaat in het midden een kruising van de twee diagonalen. Dit levert dan de maatvoering op om het houtblok langs de geleider van de cirkelzaag precies door het midden van de kruising door te zagen.

Na het zagen van de eerste zaagsnee door het midden van de kruising weer verlijmen met tussenlaag van fineer en de laatste zaagsnee maken. Na verlijming met tussenlaag van fineer is het houtblok dus verdeeld in acht partjes die aan elkaar gelijmd zijn. Om overbodig draaiwerk te voorkomen heb ik vervolgens de hoeken van het houtblok eraf gezaagd zodat de cirkelvorm zoveel mogelijk benaderd wordt. Aandachtspunt bij dit geheel is een volledige en zorgvuldige verlijming met voldoende uithardingstijd. Immers te snel en onzorgvuldig werken zal leiden tot uiteen spatten van het werkstuk tijdens het draaien met alle gevolgen van dien!!

Plaats nu het houtblok exact in het hart op een schroefcenter. Zet in de leunspaanhouder een geleider met een boorgeleiding van 15 mm en

stel deze horizontaal af op de centerhoogte van de draaibank. Verticaal moet de boorgeleider 55 mm uit het centerhard van de draaibank afgesteld worden. Nu kan op elke snijlijn van het finer een gat geboord worden van 15 mm door het houtblok heen. Dat worden dus acht gaten van 15 mm. Lijm hierin de te maken 8 dookjes (mijn keus ebben). De boorgeleider hoeft geen professioneel apparaat te zijn. Het kan ook simpel een stuk hout zijn gedraaid op de maat van de leunspaanhouders. In dit stuk hout moet dan op centerhoogte van de draaibank zuiver horizontaal een gat $\varnothing 15$ mm worden geboord.

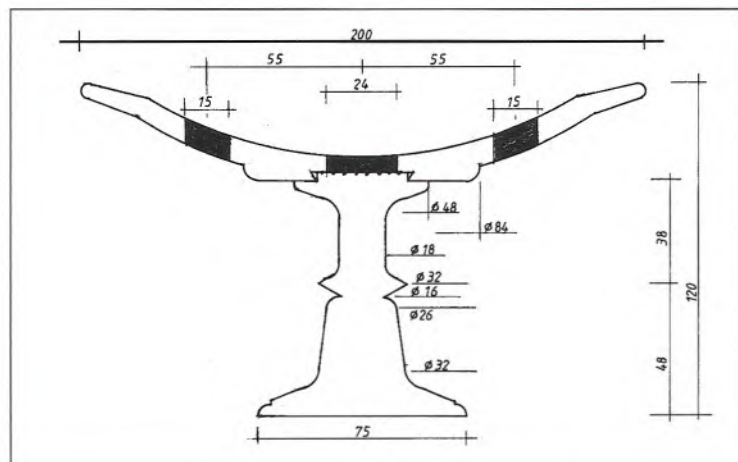
Hierna het blok hout zuiver rond draaien en daarna de vorm van de onderkant van de schaal afdraaien. Dan kan een kamer gedraaid worden om de schaal op te spannen in een spankop om de bovenzijde van de schaal te draaien. Het kamertje wordt na afloop gebruikt om het pootje in te lijmen. Werk de onderzijde van de schaal volledig af.

Haal nu de schaal van het schroefcenter draai het om en span het in de spankop. Merk op dat de cirkel van 24 mm in het hart van de schaal nog niet is aangebracht. In mijn geval was de uitwendige maat van mijn spankop $\varnothing 34$ mm.

Inwendig heeft de spankop een maat van $\varnothing 25$ mm. Daar kan dus een boor met een diameter van 24 mm precies tussendoor. Boor nu het gat van 24 mm en lijm daar een zelfgemaakte dook van 24 mm in (onderzijde dook is bodem kamertje onderzijde schaal). Na uitharding van de lijn kan de binnenkant van de schaal worden gedraaid. Hierna kan de schaal volledig worden afgewerkt.

Voor het pootje heb ik een stukje gouden regen gebruikt. Tussen de centers heb ik de grootste diameter gedraaid. Daarna het voetje dat in het kamertje van de schaal gelijmd moet worden, gedraaid. Deze maat past ook weer in mijn spankop. Hierin heb ik dus het pootje opgespannen in de spankop en de volledige profilering in het pootje gedraaid. Let goed op de maatvoering. Vooral de lengte van het voetje dat in het kamertje gelijmd moet worden is belangrijk. Het kamertje is n.l. conisch uitgedraaid vanwege het opspannen in de spankop. De lengte van het voetje moet de diepte van het kamertje hebben minus de lijmmaad anders sluit e.e.a. niet mooi aan. Nu het pootje afwerken en inlijmen en de chocolaatjes kunnen gepresenteerd worden.

Jan van der Ploeg

Dat de afdeling Veluwe bijna even oud is als het nu jubilerende RADIUS, is geen toeval. We waren er, evenals ons lid Rinus Verburg uit Nijkerk, bij toen Muck Douma in het voorjaar van 1994 in Haastrecht zijn plan bekend maakte een landelijke houtdraaiersvereniging te willen oprichten. In die bijeenkomst maakten we ook kennis met Peter van de Waal en zijn vrouw Inez, hij toonde daar o.a. zijn beroemde ronde ladekastje. Kort daarna werden we uitgenodigd voor een bijeenkomst bij Muck thuis in Haarlem. Via de 'Nehosoc', de Nederlandse Vereniging van Houtsoorten-verzamelaars, kende ik de houtdraaiër Frans Eeltink uit Egmond aan Zee en ik vroeg hem of hij daar aanwezig wilde zijn en mij als lid wilde opgeven.

De verdere geschiedenis van RADIUS zal zeker door anderen beter beschreven worden, maar direct na de oprichtingsvergadering van RADIUS op 15 oktober 1994 in Arnhem zochten wij contact met houtdraaiers in onze eigen omgeving. Al spoedig meldden zich twee houtdraaiers Ab Dommerholt en Allard van Huffelen, die meehielpen de afdeling van de grond te krijgen. Daarbij kregen we veel medewerking van Radio Gelderland en de plaatselijke dagbladen. Op 17 december 1994, dus twee maanden na de oprichting van Radius, werd er een eerste bijeenkomst gehouden. De grootste moeilijkheid was dat we geen rooie cent bezaten.

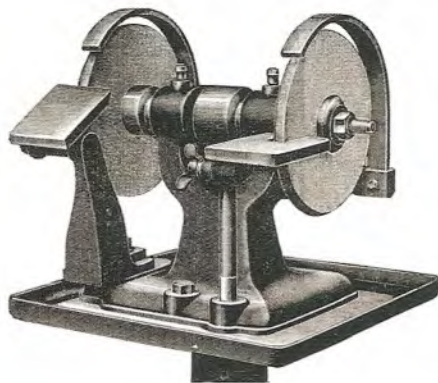
De gemeente Epe, om medewerking gevraagd, vertelde ons dat we een schoollokaal konden huren voor honderd gulden plus de stookkosten. Ik wist toen nog niet dat je de overheid voor zulk soort zaken niet rechtstreeks moet

benaderen. We hadden het geluk dat een van de eerste draaiers koster was en hij wist een prachtige zaal te regelen bij zijn kerk. De eerste bijeenkomst werd bezocht door 18 houtdraaiers, die allen kwamen uit de streek tussen Heerde en Apeldoorn, behoudens een draaiër uit de Achterhoek.

De afdeling groeide sterk en heeft nu bijna zestig leden, die komen uit de gehele Veluwe, de IJsselstreek en de Flevopolder. Al vanaf juni 1995 verschijnt er een Regio Nieuwsbrief, die de laatste jaren HoutdraaiContact heet en waarvan nummer 42 zo juist is verschenen. De afdeling maakt nog steeds gebruik van de mooie zaal bij de Sionskerk en heeft daarbij de beschikking over een eigen draaibank. De opkomst is zo groot dat ook hier wel eens het woord ledenstop is gevallen.

In het kort is dit een stukje geschiedenis van het ontstaan van RADIUS en als gevolg daarvan van de Afdeling Veluwe. Wij hebben ons tienjarig bestaan in 2004 wel gevierd maar hopen dat de jubilea in de toekomst weer in hetzelfde jaar zullen vallen.

Henk Wolf

AGENDA

10 juni tot en met 16 juni: Feest van herkenning in de Kapel van Bronkhorst
De Kapel van Bronkhorst is zaterdag 10 juni tot en met vrijdag 16 juni 2006 geopend van 10 tot 18 uur. De toegang, zowel als het feestelijke gevoel van herkenning, is gratis.

2 en 3 september:

Baptist Weekendshow 2006

In het weekend van zaterdag 2 september en (koop)zondag 3 september vindt bij de drie zaken van Baptist in Arnhem de Baptist Weekendshow 2006 plaats.

Tijdens deze manifestatie worden 3 grote tenten bij de zaak van Baptist voor Houtbewerkers (Beekstraat 30) geplaatst waar zo'n 40 demonstrateurs, zoals houtsnijders, houtdraaiers, meubelmakers en muziekinstrumentbouwers actief zijn. Spectaculair is het behouwen van een boom: op middeleeuwse wijze wordt met behulp van bijlen een boom tot balk getransformeerd! Het spreekt vanzelf dat er ook weer spectaculaire aanbiedingen zullen zijn! Kortom, het weekend van 2 en 3 september verdient een plaats in de agenda van alle mensen met een passie voor hout!

Blijf op de hoogte en volg de laatste ontwikkelingen op www.baptist.nl !

Plaats: Beekstraat 30 en 70 en Koningsplein 13, Arnhem

22, 23 en 24 september

OpenDeurDagen bij Willy Vanhoutte in Beernem (B),
zie www.willyvanhoutte.be

23 september 2006

Vergadering bestuur en acp's

30 september 2006

DemoDag in De Schalm in De Meern.

1 oktober 2006

Open dag Hout van 10.00 tot 17.00 uur in de Hanzehal in Zutphen, zie www.opendaghout.nl

AFDELINGSNIEUWS

Afdeling Amsterdam

Bijeenkomsten

7 oktober 10:00 tot 14:00 uur op een nader te bepalen locatie.

9 december 10:00 tot 14:00 uur op een nader te bepalen locatie.

Afdeling Arnhem-Nijmegen

Onderstaande bijeenkomsten worden in 2006 gehouden op een zaterdag van 9.30 uur tot 12.30 uur in het clublokaal 'The Meeting' St. Maartenstraat te Elst (Gld).

Bijeenkomsten:

16 september: Demonstratie door Gerard Gaasbeek uit Wageningen.

21 oktober: Het presenteren van diverse te draaien voorwerpen en het uitdagen om hiermee te werken is Jan Bergevoet uit Zevenaar op het lijf ge

schreven. Hij presenteert het al veel besproken traliedekseltje, maar dan zeker op een andere wijze.

25 november: Tijdens de laatste van het jaar laat Ger Vervoort uit Venlo ons zien hoe vers gekapt hout wordt gedraaid zodat het zo min mogelijk vervormd. We rekenen op een natte demonstratie.

Afdeling Den Haag

Info afdelingscontactpersoon (blz.2)

Afdeling Flevohoutdraaiers

Info afdelingscontactpersoon (blz.2)

Afdeling Haarlem

Info afdelingscontactpersoon (blz.2)

Afdeling Haarlemmermeer

Bijeenkomsten:

1 september Jan van der Ploeg, Kruidenschans 40, Voorhout.

20 oktober Jan van der Meer, Rubensplantsoen 2, Hillegom.

8 december John Stikkelman, Prof. Zeemanplantsoen 8, Voorschoten.

Afdeling Limburg

Info afdelingscontactpersoon (blz.2)

Afdeling Lochem

Bijeenkomsten in Kunstlokaal 11, Bosberg 29, Borculo. Aanvang 19.30 uur

23 oktober Discussie onderwerp: welke lijm gebruik je?

Opdracht: draai een object waarin een uurwerk verwerkt is.

20 november Discussie onderwerp: videoband over het draaien van nat hout.

Opdracht: het draaien van wijnglazen.

Afdeling Noord

Bijeenkomsten:

16 september, 18 november

Locatie: Centuurbaan 111 Roden (boven winkel van Enorm) Inloop vanaf 12.00 uur, aanvang 12.30 uur

Afdeling Noord-Holland Noord

Bijeenkomsten: **12 september, 26 oktober, 12 december.**

Aanvang: 19.30 uur

Op zaterdag 30 september van 10.00 tot 15.00 uur houden wij een ruil-, weggeef- en verkoopdag van overtollige spullen onder het genot van een broodje en soep.

Locatie: Dorpshuis De Oude School, Dorpsweg 162a, Hensbroek.

Afdeling Rotterdam

Info afdelingscontactpersoon (blz.2)

Afdeling Utrecht

Werkgroep 'De Lekstroom'

Bijeenkomsten: **23 september, 4 oktober, 15 november en 20 december.**

Aanvang: 14.00 uur.

Locatie: Het IJSW-gebouw, Mr. Abbink Spainkstraat 36, 3401 ZH IJsselstein

Afdeling Veluwe

Bijeenkomsten: **30 september en**

9 december. Locatie: een zaal van de Sionskerk, Asseltseweg 6, Epe

Afdeling Voorne

Info afdelingscontactpersoon (blz.2)

Afdeling Westelijk Noord Brabant / Zeeland

De Scheldedraaiers. Bijeenkomsten elke eerste zaterdag van de maand in Het Ambachtencentrum, Kattendijksedijk te Goes. Aanvang 09.30 uur. Ook leden uit andere afdelingen zijn, na overleg, van harte welkom.

TE KOOP AANGEBODEN

Te koop van gepensioneerde meubelmaker diverse houtsoorten in diverse diktes. Alles droog. Billijk. Afhalen op afspraak. Tel: 035 602 61 61 (tussen 09.00 en 18.30 uur)
Fax: 035 609 09 13
E-mail: henri.didier@tref.nl

TE KOOP GEVRAAGD

Boek 'Houtdraaien snijddenderwijs, basistechniek en werkwijzen'.
(auteur G. Gaasbeek)
Het basisboek houtdraaien
(auteurs G. Gaasbeek en J. Kramer)

Gezocht oude nummers van
Aktie Radius. nr. 17, 21, 25 en 27.

Jan Hubers tel. 0548-623246

MUTATIES LEDENLIJST

Nieuwe leden:

- Tijen A.P., Amsterdam Z.O., sinds najaar 2004
- Cevaal P., Serooskerke
- Drolsbach M.A., Eerbeek
- Gerritsen B., Deventer
- Haan de P.J., Hattem
- Heiden van der J.C., Numansdorp
- Heinen J., Haarlem
- Hekkelman J.W., Laren (Gld)
- Heller F., Haarlem
- Hubers J.H., Nijverdal
- Janssen I., Ter Aar
- Kwerreveld H.W., Winterswijk
- Martijn J.W., Vriescheloo
- Oostveen A.J., Utrecht
- Schouten F.H.A., Bovenkarspel
- Smelt J.H., Andelst
- Snel TH., Maarssenbroek
- Verhoeven C.J., Hillegom
- Vijverberg P.J.M., Maasland
- Zon van der H.P., Voorburg

Adreswijziging:

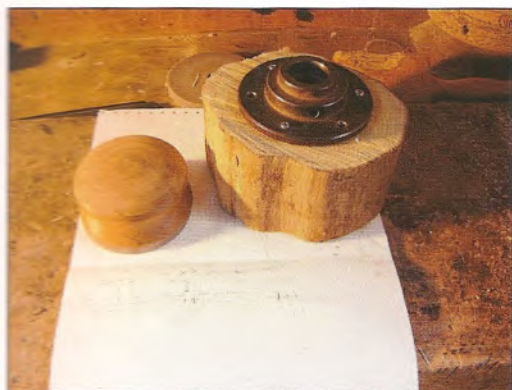
- Jongh de R., Langeweg 21 Kruisland naar Kolklaan 21 Maarsbergen
- Elderen van I.A.D., Dam 8 Ameide naar Doornstraat 19 Utrecht

Schaal met pootjes

In het tropenmuseum zag ik een ronde kom met pootjes. Zichtbaar helemaal met de hand gesneden maar toch onwaarschijnlijk mooi rond. Ik dacht: als zij uit de hand een kom zo rond kunnen snijden, moet het mij – waar rond geen probleem hoort te zijn – kunnen lukken er pootjes onder te draaien. Hieronder het relaas hoe ik dat heb geprobeerd.

De basis is samen te vatten als: zorg ervoor dat een groot deel van de verticale doorsnede van de kom zowel aan de binnen- als aan de bui-

tenkant rond is, elk met hun eigen kromtestraal maar hetzelfde middelpunt en laat de lijnen van het kegeldeel dat de pootjes bevat door datzelfde middelpunt lopen. Vervolgens kan elk pootje afzonderlijk worden gedraaid door de kom, voor die pootjes gecentreerd, op een hulphoutje te bevestigen dat aan de voorkant dezelfde ronding heeft als de binnenkant van de kom. Die pootjes gaan eenvoudiger door eerst het teveel van het kegeldeel met ander gereedschap (bijv. een Dremel) te verwijderen.

Foto—1: Uitgangsmateriaal is een stukje robinia, ongeveer twee maanden eerder geveld maar door moeder natuur zelf ontschorst. Dus niet echt nat, maar zeker niet droog. Daarop een vlakke schijf. Diameter hout is 16 – 18 cm, hoogte ongeveer 8 cm. Ernaast ligt het hulpstuk dat gebruikt is bij het draaien van de pootjes. Beide stukken liggen op een schets waarin ik een aantal maten heb vastgelegd.

Foto-2: De eerste bewerkingen, gedaan met het getoonde gereedschap, zijn: buitenkant grof voor gedraaid en het centrum tot de gewenste diepte uitgehold. Vanuit het midden, naar de kegel toe, wordt die diepte groter. Voor betere zichtbaarheid is dat randje met potlood aangezet.

Foto-3: Het op maat snijden van de bodem binnen de kegel. De opening ervan past op de rechte klauwen van mijn klauwplaat. Omdat ik de wanddikte te klein vind voor spreidend klemmen, wordt de voet versterkt met een slangenklem (te zien op foto-7).

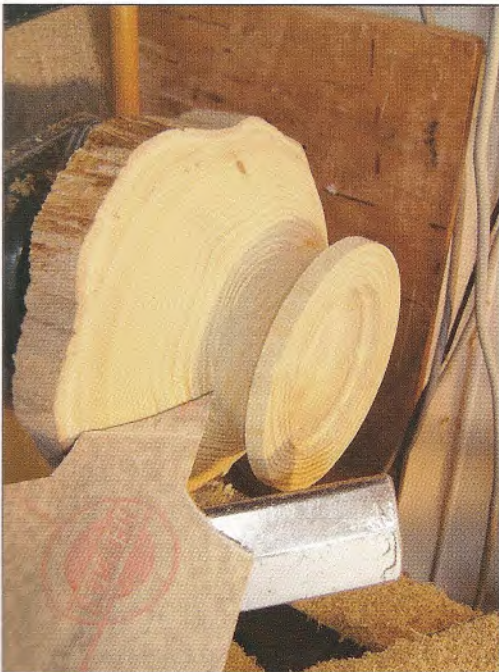

Foto-4: Ten behoeve van die klem is het laatste stukje van de kegel niet afgedraaid, maar als een rechte band blijven staan. De ronding van de bodem is te controleren met een mal met de gewenste kromtestraal.

Foto-5: Grof uithollen van de schaal, met de zijkant van de guts steeds vanuit het centrum snijdend (kops hout).

Foto-6: In de slotfase gebruikte ik een schalen-guts, eveneens van binnen naar buiten snijdend.

Foto-7: Controle met een profieltaster. Op deze foto is achter de rand van de kom de glimmen-de band van de slangenklem zichtbaar die ter versterking om de onderkant zit.

Foto-8: Inmiddels is het hulphoutje op de vaste kop gezet, met daarop een paar strips dubbelzijdig klevend plakband.

Foto-10: Van de kegelvormige rand is het overtollige verwijderd. Het tegencenter is een ringcenter om spleten van het niet echt droge hout tegen te gaan.

Foto-9: Het afschuinen van de onderkant van de kegel en het verwijderen van het bandje voor de slangenklem. De kom is op het hulphoutje geplakt. Het tegencenter klemt het vast via een extra houtje.

Foto-11: Opnieuw opgespannen om een pootje te draaien. Hier is te zien waartoe het afschuinen op foto-9 dient.

Foto-12: Twee pootjes zijn gedraaid, aan de derde wordt gewerkt. De potloodlijn is een hulpmiddel om de grootte van het werkterrein beter te kunnen zien.

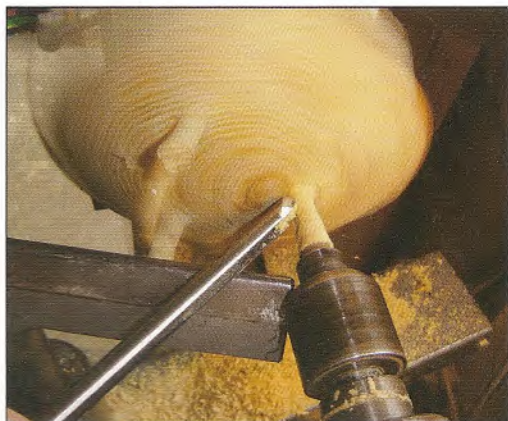

Foto-13: Het laatste pootje is bijna klaar. Deze schalenguts met een lange zijkant vervangt hier een vlakke beitel die niet goed toepasbaar is vanwege de andere pootjes. Zichtbaar is dat de bodem net iets te veel is geraakt.

Foto-14: Het resultaat na een nabewerking met een schraapstaal (het voormalige stop-

mes, zie AR 42) en schuurpapier op een spiegel in het zonnetje.

Gerard Gaasbeek, Wageningen.

De demonstrateurs van de Demodag 22 april 2006 in Lelystad

Foto's gemaakt door Hans Scholte

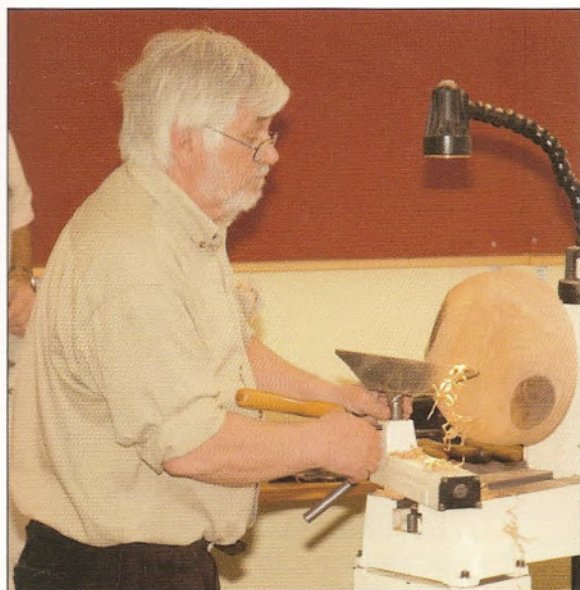
Gerd Maass

Bert Rosbach

Albert-Jan Rouwkema

Christiaan Jorg

Harry Veldhuis

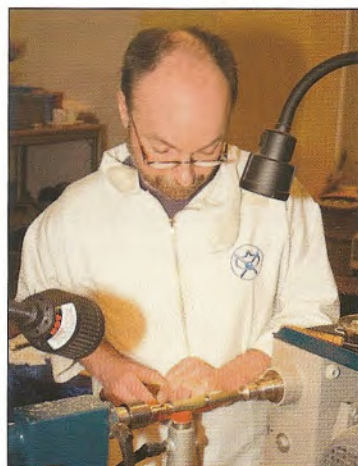
Ron van Zaltbommel

Jos Toussaint

Jan Hovens

Horst Pieper

Herman Erb 

Johan Welhuis

De houtdraaiers in de regio Noord-Holland Noord kwamen voor het eerst bij elkaar in het jaar 1994. Eertijds gebeurde dat in de woning van ons lid Nic Stunnenberg in Noord Scharwoude. Van lieverlee groeide het aantal leden en werden de samenkomsten in de avonduren gehouden in het politiebureau van Zuid Scharwoude. Ook hier werd de ruimte al snel te klein en werd naar een ander locatie gezocht.

Wij konden toen in de avonduren gebruik maken van het gebouw van het dienstencentrum het Geestmerambacht (recreatieterrein) te Broek op Langendijk. Dit is een gebouw van Staatsbosbeheer. Wij hebben hier ongeveer twee jaren de samenkomsten gehouden. Het ledental bleef stijgen en we moesten wederom uitzien naar een ander gebouw.

Dit werd uiteindelijk het dorpshuis "De Oude School" te Hensbroek, in de gemeente Obdam. Hier houden wij tot op de dag van vandaag nog steeds onze samenkomsten. Ons ledental bedraagt nu zo'n 64 leden. In 1997 hebben we onze eerste houtdraaitentoonstelling gehouden in Nibbixwoud in een meubelmakerij. In de jaren daarop volgend hebben we tentoonstellingen gehouden in achtereenvolgens de plaatsen Zwaag, Hensbroek, Heiloo en Wieringerwerf.

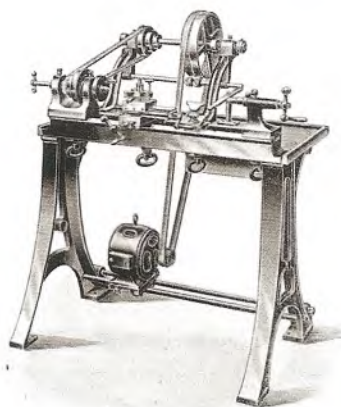
Verder hebben wij een eigen afdelingsblad genaamd "De Draaibaak" dat verzorgd wordt door mevrouw Gerda Buddingh, die daar als redactrice veel energie en tijd insteekt. De leden zelf voeden het blad met toegezonden kopij en foto's.

Met de opbrengsten van die tentoonstellingen hebben wij een scala aan houtdraaiboeken

gekocht. Deze boeken worden beheerd door ons lid Bas Bouman en bij de samenkomst-avonden kunnen de leden deze boeken lenen voor een luttel bedrag. Binnen het dorpshuis "De Oude School" te Hensbroek kunnen wij beschikken over een beamer en een projector. Hiermee kunnen wij videofilms draaien over het houtdraaien en aanverwante zaken, zoals het slijpen van beitels, het forceren van metaal en schroefdraad snijden. Ook deze videobanden hebben wij aangeschaft uit de opbrengsten van de tentoonstellingen.

Onze laatste aanwinst is een houtdraaibankje, waarmee we op de samenkomst-avonden, demonstraties kunnen laten geven door de mentoren of andere personen. Dit is in een notendop het wel en wee over het ontstaan en de groei van de afdeling Noord-Holland Noord.

Met vriendelijke draaiersgroet,
De afdelingsvoorzitter,
Boudewijn Rossy

Wereldrecord tollen?

Werkgroep De Lekstroom van afdeling Utrecht heeft onlangs 8 weken lang geëxposeerd in de fraaie hal van Ingenieursbureau DHV te Amersfoort. De objecten die door de leden van onze werkgroep waren vervaardigd, stonden uitgesteld rond een vijver in deze hal, op één uitzondering na. Dit object stond in het water. Het water in deze vijver wordt rondgepompt en dat bracht mij op het idee om op de plaats waar het water binnenkomt een object te stationeren dat door waterkracht wordt aangedreven. En dat is een tol geworden die op een drijvend platform zijn rondjes draait (foto rechts). De tol van taxus is aan een asje vastge-

maakt dat gelagerd is in een schijf van olijfhout. Onder aan het asje is een turbinewiel bevestigd dat door de waterstroom de tol laat draaien (foto links). Het geheel is met twee strippen bevestigd aan een staptegel (met houtmotief) die op de rand van de vijver is gelegd. In verband met aanloopproblemen is de tol één week na het begin van de expositie pas in bedrijf gesteld en heeft zodoende 7 weken continu gedraaid. Dat zijn in totaal 1176 uren. Bij het toerental van ca. 28 omwentelingen / minuut zijn dat ruim 1,9 miljoen omwentelingen. Als dat geen record is?

Wim de Bruijn, Maarssen

Schaal uit een halve stam

Velen van u kennen ze wel, de schaalpjes (en schalen!) uit een halve stam. Co Démoed weet er alles van en Adrie Bezemer heeft er in 2005 op een DemoDag mee gedemonstreerd. Ondergetekende is er ook mee bezig geweest en omdat er nog niets over is gepubliceerd in AktieRadius leek het mij aardig om er eens een artikel over te schrijven. In overleg met Adrie Bezemer is onderstaand tot stand gekomen.

BENODIGD

Je hebt nodig een halve stam, liefst met een mooie gave schors. De lengte van de stam is ca. 1,5 keer de diameter. Het lekkerste draait het met nat hout, maar droog hout is een grotere uitdaging. Geschikte houtsoorten zijn els, kers, taxus, noot, peer en moerascipres. Oefen eerst op een kleine stam van 12 á 15 cm diameter. Als dit goed gaat, neem dan een wat grotere stam met een grillige vorm: je krijgt een prachtig resultaat. De bijgevoegde tekening maakt het verhaal duidelijk.

STAP 1

In de halve stam maak je aan de bolle zijde een

keep A voor de bevestiging op de draaibank. Je kunt dat doen met een onderdeel van jouw klauwplaat (= houder) of met de meeneemplaat, waar dan wel een extra klosje K tussen moet. Met stevige schroeven zet je alles vast.

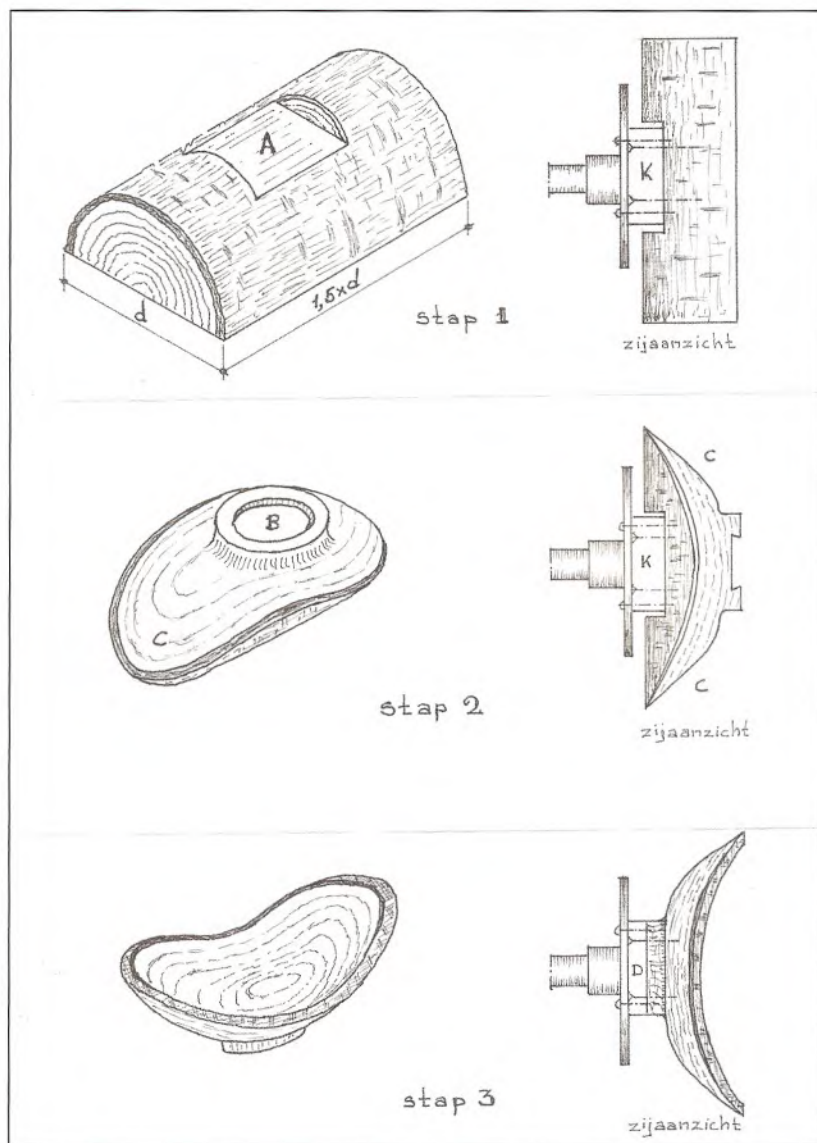
STAP 2

Nadat je het geheel hebt opgespannen op de draaibank begin je met de onderkant van het schaalpje. Eerst een kommetje B voor de zwaluwstaartklemmen van de klauwplaat. Heb je geen klauwplaat dan kun je ook weer werken met de meeneemplaat en is het kommetje overbodig. Vervolgens draai je een voetje, vorm en grootte naar keuze. Daarna draai je de delen C weg tot de schors een mooie rondgaande lijn heeft. Pas op dat er geen stukjes schors afspringen. Zonodig lijmen met secondenlijm. Draai van binnen naar buiten, d.w.z. met de houtdraadrichting mee.

STAP 3

Je schroeft de meeneemplaat er af, draait het schaalpje om en zet het vast met de zwaluwstaartklemmen in de klauwplaat of je schroeft

het geheel weer vast op de meeneemplaat. Als je met een meeneemplaat werkt, is zuiver centreren een probleem. Schroef daarom een schijfje hout D op de meeneemplaat en draai dit af op dezelfde diameter als het voetje. Nu ga je de binnenkant van de schaal uitdraaien. Probeer zover te draaien dat de schorsrand overal even breed is, 5 à 10 mm. Draai nu van buiten naar binnen, weer met de houtdraad-richting mee.

AFWERKING

Je kunt de gedraaide vlakken proberen te schuren, maar dat lukt niet erg omdat je gedeeltelijk in lucht schuurt. Beter is het met een vlijmscherpe beitel voorzichtig glad te schrapen. Je kunt ook een enigszins ruw oppervlak accepteren, naar keuze. Nu kun je stoppen, maar je kunt ook oliën, lakken, vernissen, e.d. afhankelijk van jouw voorkeur en de houtsoort.

Veel plezier, Ab Strijker

Windding

Het is al weer enige jaren geleden, dat ik op een DemoDag in Fort Vechten in het bezit kwam van een aantal overgebleven pvc buizen. Deze waren geschikt om als sokkels te dienen voor kunstobjecten. Gezien het feit, dat ik naast houtdraaien ook nog andere dingen pleeg te doen, leek dat goed van pas te komen. Maar ik kreeg ook een ander idee. Dat heb ik uitgewerkt en zie de foto's voor het resultaat. Ik noem het een "Windding" omdat het bovengedeelte draaibaar is en zich naar de wind zet. De buizen werken als een soort turbine. Het staat nu al enige jaren in een weiland in Friesland "mooi" te wezen en het werkt perfect en heeft al menige storm doorstaan. En het leuke is, dat je er, ook door de kleuren, elke keer anders tegenaan kijkt.

Wat heeft dat nu met houtdraaien te maken? Wel, dankzij de houtdraaibank was ik in staat om 3 stuks 5 cm dikke schijven te maken van multiplex, die de dragers konden vormen voor

lagers. Van pokhout maakte ik twee glijlagers. Pokhout is vet en zelfsmierend en bij vóórbo-
ren, schroefbaar. Het hoofdlager kwam van de sloop. Een probleem deed zich voor, toen bleek dat de buizen, waarschijnlijk door het liggen, enigszins ovaal waren geworden Om de schij-

ven in de buizen te krijgen heb ik er een schuine kant aan gedraaid en gewacht op een paar dagen mooi warm weer. Met flink wat kit, dienend als glijmiddel, vulling en hechting, is het uiteindelijk gelukt om de schijven in de buizen te krijgen. De schijven werden met verzonken schroeven van buitenaf vastgezet en weggewerkt met autoplamuur. Zo zie je maar.

Herman Erbé sr.

MEMENCO

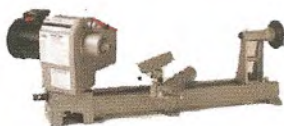
Machines, gereedschappen, hout en toebehoren voor de creatieve houtbewerker

Memenco levert al vele jaren machines, gereedschappen, hout en toebehoren aan de creatieve en ambachtelijke houtbewerker.

Door eigen import uit ondermeer Australië, Engeland, Nieuw Zeeland en de Verenigde Staten, kan vaak tegen concurrerende prijzen geleverd worden.

Bekende merken en namen zoals Ashley Iles, Craft Supplies, Crown Tools, Danish Oil, Eze Lap, Henry Taylor, Scheppach, Teknatool, Tormek, en sinds kort het eigen merk WHT.

Nu in de picture:

Teknatool Nova 3000
Prijs: € 1.250,00

6-delige HSS beitelset
Prijs € 125,00

Meer weten? Bekijk dan de website www.memenco-europe.com, of bel 0528 – 266362.
Bezoekadres (na telefonische afspraak): Hoofdstraat 46, 7921 AM Zuidwolde.

Yamadori BV presenteert nieuw in de Benelux

- Burlwood en wortelhout uit Australië, Tasmanië, Kreta, Nieuw-Zeeland en andere landen.
- Burlwood soorten: Brown, Redmalle, Jarrah, Coolibah, Kauri, Salmongum enz.
- Speciaal door ons ontwikkelde houtfrezes om uit de hand te frezen.
- Diverse houtfreesmachines van Arbotech-Makita-Bosch-Metabo.
- Online shop www.carvingtoolshop.com voor snelle levering.
- Online shop www.woodslices.com voor een overzicht van onze houtsoorten.

Onze showroom is geopend op afspraak: 06 5468 3862,
info@carvingtoolshop.com
Correspondentieadres : Yamadori B.V.,
Radiolaan 2, 1276 EP Huizen (N-H).

IN BEELD: Berend van de Lagemaat (1948)

VAN INTERNATIONAAL VRACHTWAGENCHAUFFEUR NAAR HOUTDRAAIER

Berend werd in Leusden als jongste geboren in een gezin van vijf kinderen (twee meisjes en drie jongens). Na de lagere school bezocht hij de LTS metaal maar switchte al na een jaar naar de timmermansopleiding. Na het afmaken van deze opleiding trad hij in dienst van een schoolmeubelfabriek. Daar had hij het geluk dat hij onder leiding van een meubelmaker zich verder kon bekwamen. Hij ontdekte dat hij een feeling had voor tekenen. Hij veranderde van werkgever en trad in dienst bij een aannemer. Parallel aan het werken studeerde hij ongeveer twee jaar bij het KTO in Zwijndrecht en bij PBNA in Arnhem en bekwaamde zich in het bouwkundig tekenen. Al tijdens de opleiding nam hij ontslag bij de aannemer en trad hij als aspirant bouwkundig

tekenaar in dienst van het architectenbureau van Wijk in Den Bilt.

Toch bleef hij in die jaren onrustig. Hij wilde eigenlijk naar zee. Toen hij zijn C/D rijbewijs had gehaald stapte hij op 19-jarige

leeftijd over naar een bodedienst in Woudenberg. Na 1,5 jaar vertrok hij en stapte over naar het internationale transport. De reden daarvoor was zeer triviaal. Hij was bezeten van het automerk Scania en van reizen. Vijf jaar lang toerde hij door heel Europa en nog verder met een Scania onder z'n kont. Hij voelde zich in z'n element. Hij kreeg last van z'n rug (aangeboren wervelproblemen), nam vaak veel te weinig rust en moest in 1974 stoppen.

Een simpele aanrijding tegen een lantaarnpaal bracht aan het licht dat hij een epileptische aanval had gehad. Het rijden met de vrachtwagen mocht niet meer. Met 26 jaar kwam hij in de WAO. In 1978, behoorlijk hersteld, trad hij in dienst van een scheepsramenfabriek als medewerker voor montage service. Maar door omstandigheden kwam hij na enkele jaren mede door de gezondheidsproblemen weer thuis te zitten. Hij trouwde in 1982. In 1986 kwam hij in dienst bij de firma Heuga (fabrikant van tapijttegels) voor een dag in de week. Omdat het werk aanvankelijk qua gezondheid redelijk ging kwam hij fulltime in dienst van

Heuga als teamleider/assistent-teamleider. Hij werkte daar 17 jaar, maar ook nu weer was het zijn gezondheid die hem parten speelde. Werd hij '97 voor de eerste keer geopereerd aan de rug en knieën, in januari 2002 volgde de 2de rugoperatie. Hoewel de operatie volgens de doktoren goed was verlopen, kreeg hij in het ziekenhuis een herseninfarct waardoor hij aan de linker kant verlamd raakte. Die verlamming bleek gelukkig van tijdelijke duur. Na drie dagen was deze grotendeels verdwenen en na veertien dagen kon hij lopend het ziekenhuis verlaten. Sinds die tijd heeft hij niet meer gewerkt. Tot zo ver zijn werkzaam leven met ups en veel downs.

In februari 2004 begon hij serieus met houtdraaien. Tijdens zijn werkzaam leven had hij dat altijd al willen doen. Hij kocht een klein bankje. Hoe kan ik nou goed leren draaien? Via internet kwam hij in België bij Francis Jacobs van het "Hoeveke". Die bracht hem op het spoor van Adrie Bezemer. Bij Adrie heeft hij vier lessen gehad. Na elke les ging hij thuis

uren staan oefenen. Door zijn vroegere opleiding als timmerman en het werk bij de meubelmaker had hij het draaien al snel onder de knie en meldde hij zich snel aan bij RADIUS en de werkgroep

Lekstroom. Al gauw ging hij op zoek naar een betere draaibank.

Hij kocht een Hager HDE 49 en later nog een Hegner HDB 200 SE (ingekort) erbij.

Zijn eerste bankje, een EMCO verkocht hij. Thans beschikt hij over een kleine werkplaats waar alles in staat dat hij nodig heeft om goed te kunnen werken. Kijkende naar zijn werk kon ik vaststellen dat hij uitstekend werk maakt. Omdat ik altijd naar iets bijzonders op zoek ben, boeide mij zijn werken met kleuren. Ik ben daar zeer van onder de indruk geraakt. Ik heb heel mooi gekleurd werk gezien van onder andere de Engelsman Jimmy Clewes, maar dat van Berend is minstens zo indrukwekkend. De foto's bij dit artikel spreken mijns inziens voor zichzelf. Een handleiding waarin is uitgewerkt hoe men zelf aan de slag kan met het kleuren van hout is op te vragen bij Berend of bij de redactie. Berend is altijd bereid om zijn kennis met anderen te delen. Zijn telefoonnummer is 033 4941037.

Website: www.blagemaat.nl

e-mailadres : bjvandelagemaat@planet.nl

Wat ik echter het meest bewonder in Berend is de wijze waarop hij is omgegaan met al de tegenslagen in zijn leven. Hij heeft kennelijk nooit de moed verloren en is steeds weer opnieuw begonnen met geweldige steun van zijn vrouw. Een optimist en een echte vechter.

Roelof C. Schmidt, Everdingen

Reactie op technisch hoogstandje of een slimme truc

Opmerking van de redactie. Twee RADIUS-leden zijn erin geslaagd middels een technisch hoogstandje om de rammelaar uit AktieRadius 49 echt te draaien. Beiden hebben de moeite genomen om dit hoogstandje te beschrijven en te fotograferen. Helaas kan maar één artikel gepubliceerd worden. Met oprechte dank aan de heren Bert te Kolsté en Wim de Bruijn/fotograaf en aan de heer Fred Siccama.

De slimme truc van Niek Morsch die als reactie in AktieRadius nr. 49 is geplaatst, is een mogelijkheid maar naar mijn mening niet met elke houtsoort en afmeting te realiseren en zou mij daarom niet voldoen. Graag wil ik de lezers van dit blad laten zien hoe het ook zonder slimme truc als draaiwerk te maken is. Ik ben de uitdaging aangegaan met een stammetje rododendron als materiaal. Dit proces heb ik op foto's vastgelegd met het onderstaand resultaat.

Foto 1

Het uitgangspunt is een gedraaide rol met een diameter van 65 en een lengte van 200 mm. Met aan beide uiteinden een pen van 25 mm lang. Een van deze 2 pennen moet dunner zijn dan 20 mm. Op de rol worden 4 gleuven van 20 mm breed onder een hoek van 90 graden ten opzichte van elkaar afgetekend op 10 mm van het einde met de pen dunner dan 20 mm. De andere pen kan dikker blijven. Hierna kunnen de gleuven worden uitgestoken of zoals op foto 1 te zien is met een langgat apparaat op de kolomboormachine gefreesd. De diepte van de gleuven mag in geen geval meer zijn dan 15 mm. Er moet in het midden nl. minimaal 30 mm materiaal blijven staan om straks de kogels te kunnen draaien.

Nu wordt de rol weer op de draaibank ingespannen met de pen die dunner is dan 20 mm naar het meedraaiend center gericht, zie foto 2. Het draaiwerk wordt nu definitief uitwendig vorm gegeven waarna naar mijn mening het

Foto 2

Foto 3

Foto 4

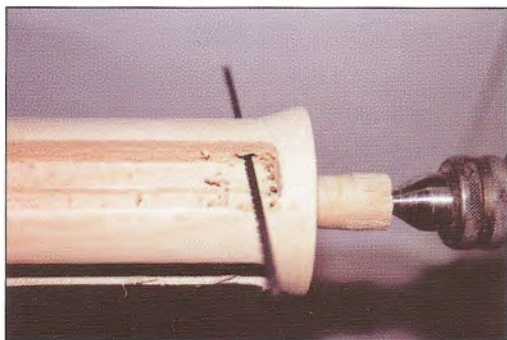

Foto 5

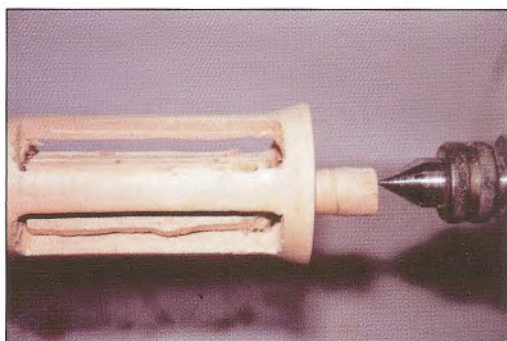

Foto 6

meest moeilijke gedeelte volgt. Met een speciaal voor dit werkje geslepen beitel van 1 mm breed wordt in de kopse kant een groef gestoken van ongeveer 12 mm diep. De kunst is om er voor te zorgen dat het gat dat in het vaste deel ontstaat niet groter wordt dan 23 mm anders kunnen de kogels die 27 mm worden er later uitvallen, zie foto 3.

Met een 3 mm boortje worden de tussenschotjes aan de basis van de gleuven 3 gaatjes vlak naast elkaar geboord en open gewerkt zodat de tussenschotjes in de lengte kunnen worden doorgezaagd. Hiervoor is een grof figuurzaagje, waarvan de bevestigingspennen verwijderd zijn, uit een elektrische figuurzaagmachine gebruikt, zie foto 4 en 5.

Voorzichtig worden vanuit de gleuven gaatjes geboord naar de 12 mm diepe groef zoals ook te zien is op foto 5. Al het materiaal tussen de geboorde gaatjes wordt verwijderd. Aan de handvatzijde van de gleuven wordt met een boortje het binnenstuk los gewerkt, zie foto 6. Dit loswerken kan ook heel goed met een freesboor of een freesstift in een miniboormachine gedaan worden. Met een scherp mes of beitel wordt overtollig materiaal verwijderd van het binnenstuk en aan de binnenkant van de ribben die aan het buitenste stuk zijn blijven staan zodanig dat het binnenstuk ongeveer achtkantig wordt en vrij rond kan draaien.

Het geheel wordt uit de klauwplaat genomen en in de dikke pen die bij het handvat is blijven zitten, wordt een afgezaagde 5 mm houtschroef gedraaid. Neem deze houtschroef niet

Foto 7

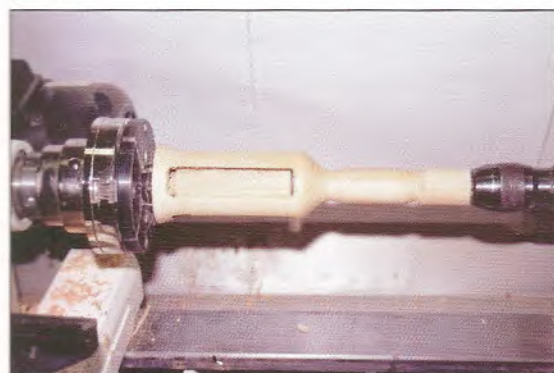
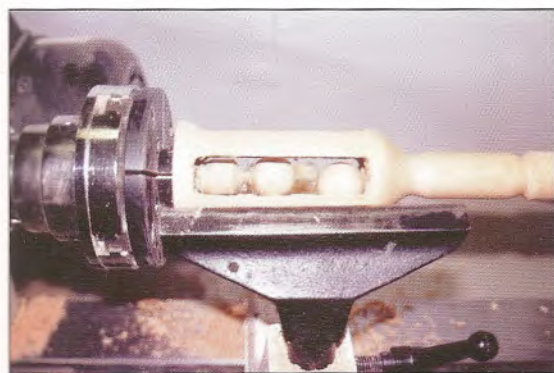

Foto 8

te dik, er komt weinig kracht op en het geheel kan gemakkelijk door het iets te verbuigen worden bijgesteld, zie foto 7.

Nu wordt het draaiwerk gekeerd en weer op de bank ingespannen en wel op de volgende manier. De pen aan het losgewerkte gedeelte wordt in de klauwplaat gespannen en de afgezaagde houtschroef in een boorhouder in de losse kop. Het geheel wordt zo afgesteld dat het losgewerkte deel dat in de klauwplaat is gespannen vrij kan draaien ten opzichte van het deel dat aan de losse kop is bevestigd, zie foto 8.

Door een van de uitgefreesde gleuven tussen de ribben kan met een guts van 12 of 15 mm het losgewerkte deel rond gedraaid worden, daarna kunnen 2 kogels van 27 mm worden gevormd. Deze kogels moeten in een keer goed zijn want na het afsteken is er vrijwel geen mogelijkheid meer tot correctie, zie foto 9.

Het overgebleven deel in de klauwplaat wordt nu verwijderd en het werkstuk opnieuw omgedraaid. De overgebleven pen wordt in de klauwplaat geklemd waarna het werkstuk met name aan de binnenkant met vijlen en schuurlijnen verder kan worden afgewerkt. Is het werkstuk helemaal naar je zin dan kan het worden afgestoken. Foto 10 geeft het eindresultaat weer van deze twee werkstukken.

Tot slot wil ik nog graag opmerken dat deze draaiwerkstukken hoogstwaarschijnlijk niet voldoen aan de eisen die momenteel aan baby speelgoed worden gesteld. Iets grotere kinderen zult u waarschijnlijk wel een plezier doen met deze

muziekinstrumentjes. Vooral die van kastan-
jehout heeft een mooie heldere klank.
Echter ook zonder een duidelijk gebruiksdoel:

“Ik heb veel plezier beleefd aan deze uitda-
ging” en mede daarom ben ik lid van RADIUS.

Hengelo (Ov), april 2006.
Fred Siccama.

Van de afdelingen

Voorne

Een opvallend groene appelboom in november

Onze huiskamergroep in de afdeling Voorne komt eenmaal in de maand bijeen om elkaars houtdraaiwerk te bekijken en te beoordelen. Dikwijls worden er opdrachten voor de volgende maand gegeven. Het komt regelmatig voor dat we verschillende houtsoorten uitwisselen. Toen ik van ons oudste lid, 86 jaar, een paar appelstammetjes aangeboden kreeg was ik blij want appelhout heb ik niet veel in mijn verzameling. Het was al donker toen ik de stammen in de auto laadde. Tot mijn verbazing de volgende ochtend, droeg één van de stammetjes nog groene takken met bladeren. Het bleek een maretak te zijn, die groeide op de schors van een appelboom afkomstig uit Oostvoorne.

Deze vindplaats is ongewoon. In Zuid-Limburg komt de maretak veelvuldig voor in appelbomen, populieren en meidoornstruiken. De maretak, vogellijm of mistletoe, is een halfparasiet. Hij gebruikt alleen vocht van de gastheer en met zijn eigen bladgroen maakt hij suikers en zetmeel voor de verdere groei. De plant is tweehuizig, dwz. er zijn mannelijke en vrouwelijke planten. Ieder jaar vertakt de plant zich eenmaal in een tweetal nieuwe groeischeuten. Aan het eind van het takje bevinden

zich twee langwerpige blaadjes. Ook 's winters blijft de plant groen. Zo te zien is het struikje op de foto ongeveer 5 jaar oud. De foto is gemaakt 4 maanden na het kappen van de boom, de maretak ziet er nog springlevend uit. In de wintertijd worden ter decoratie de takjes wel opgehangen in huis. Volgens overlevering zou iemand die onder zo'n maretakbosje doorloopt ongevraagd gekust mogen worden... Bent U geïnteresseerd in de maretak, zie dan www.botaniewebsite.nl/maretak.

J. van Vreedendaal

Hout om te draaien

In dit artikelje gaat het niet om de vraag welk hout je waarvoor moet gebruiken. Het gaat ook niet om de eigenschappen van de vele houtsoorten die in Nederland voorhanden zijn. Waar het hier om gaat is: Hoe kom ik nu aan hout. Waar haal ik het vandaan, bij wie en waar woont die en wat kost het? Om met het laatste te beginnen. Goed hout heeft zijn prijs en zeker in grote afmetingen. De handel vraagt zijn prijs en geloof me, die overvraagt niet, want goed hout is schaars.

WIE KAN ME AAN HOUT HELPEN?

Om dicht bij huis te beginnen. In elke gemeente worden de aanvragen voor een kapvergunning gepubliceerd, met het adres waar

deze boom gekapt wordt. En na 6 weken bezwaartermijn wordt ook nog eens het afgeven van de vergunning gepubliceerd. En dan nog moet er 6 weken gewacht worden, voordat de boom in kwestie gekapt mag worden. Meestal worden deze kapvergunningen gepubliceerd in de huis-aan-huisbladen. Als er dus iets van uw gading bij zit, ga er achter heen, onder het motto: "Nee heb je al en ja kun je krijgen". Vraag de betrokken mensen of instantie wat ze met het hout doen. En vraag om een stuk, als ze het nog niet weten of als het voor het brandhout is. Geef in ruil een mooi stukje houtdraaiwerk. En zo kom je soms aan zeer interessant hout. Door te vragen ben ik aan een paar mooie stukken taxus gekomen en aan een meter Atlasceder van 40 cm diameter en aan een anderhalve meter conifeer van dezelfde diameter.

Een andere mogelijkheid is om maatjes te worden met een hovenier. Ook die mensen hebben vaak hout over. Als ze het moeten storten, moeten ze er soms voor betalen, dus weggeven kan aantrekkelijk zijn. Als het takken van ongeveer 10 cm diameter zijn, kan dat prima verwerkt worden tot paddenstoelen en den- en naaldbomen. Coniferenhout is daarvoor prima geschikt, omdat het nauwelijks scheurt bij het drogen.

Bedenk wel, dat het nagenoeg altijd nat hout is. En dat droogt met een snelheid van 2 cm per jaar. Het moet dus een poosje blijven liggen. En dan kan het scheuren. Scheuren is eventueel te voorkomen door de kopse kanten in te smeren met twee lagen witte houtlijm, of ander spul. Ook kan je de ronde stam doorzagen in de lengte, dan komt er bij het drogen minder spanning in het hout en dus minder scheuren. Zie ook het artikel over de manier

Houthandel / Loonbedrijf R. Haggenburg

Bomen roeien, groen verkleinen,

afrasteringen, tuin- en haardhout

Drielse Rijndijk 25
6665 LP Driel
tel.: 026 - 474 33 01
06 - 22 48 47 74
fax.: 026 - 474 32 24

Waar kiest de vormgever in hout

U zoekt Japanse zagen en beitels, 'n schaaf van Lie-Nielsen of Clifton. Of een perfecte houtdraaibank met opspangereedschappen voor klein en groot werk en keuze uit honderden houtdraaibeitels. U bent meubelmaker of houtsnijder. U wilt

uit de grootste collectie

alles zien en lezen op het gebied van de ambachtelijke houtbewerking. Voortaan vindt u alles onder één dak! Welkom van dinsdag t/m zaterdag en ook op donderdagavond!

Beekstraat 30
6811 DW Arnhem
Tel.: 026-4451644
Fax: 026-4424435

gereedschappen? **BAPTIST**
VOOR HOUTBEWERKERS
houtbewerkers@baptist.nl

van zagen van blokken in AR47 en AR48.

Een ander mogelijkheid is om eens wat na te vragen bij uw houtdraaikennissen. Misschien hebben die een adresje, of misschien krijg je nog eens wat. Die houtdraaikennissen zouden ook wel eens een reden kunnen zijn om mee te doen in een afdeling.

Maar soms wil je speciaal hout hebben. Kijk in de diverse AR's voor een leverancier.

Ik weet in Made een zagerij, waar ze prachtig Iepenhout hebben. Zo zijn er meer handelaren in hout, die adverteren of geadverteerd hebben in AktieRadius. Bijvoorbeeld een handel in Burgum (Frl), in Driel, in Arnhem en Amsterdam, in Wageningen en in Almere. Vaak kun je ook laten zagen op de gewenste dikte. Verder is er nog de site www.houtbemiddeling.nl, een marktplaats van inlands hout, en

de site www.houtrijk.nl, waar ook een aantal handelaren en zagerijen zijn vermeld.

Van de meeste handelaren ken ik het assortiment niet, maar ik ken in Amsterdam een houthandel met een uitgebreid assortiment. En die heeft ook wel eens wat kleinere stukken van bijzonder hout. Datzelfde geldt voor de houthandel in Arnhem. En of een handelaar goedkoop is of duur, dat moet ieder voor zich maar uitmaken.

En misschien is er dichterbij de buurt wel een houthandel, die mooi hout kan leveren. Altijd vragen en rondbellen. Soms wil de handelaar niet leveren in kleine hoeveelheden en dan kun je beter even bellen, dan er naar toe gaan met de auto. En houdt altijd in uw achterhoofd, dat goed hout zijn prijs heeft.

Bert Rosbach, Rotterdam

Bestel NU onze catalogus met meer dan 800 artikelen!

NOVA en VICMARC chucks,
CROWN houtdraaibeitels
Duitse gutsen,
Rechte en ovale houtdraaibeitels,
Schaalgutsen,
Afsteekbeitels,
Draadstrelers in vele maten,
Speciale beitels.
Nieuwe
houtdraaimachines.

Draaibanken

Houtdraaigereedschap

Houtdraaicursussen

Boeken

Video's

Demonstratie, technisch advies en verkoop van gereedschap en machines elke maandag van 16.30 tot 19.00 uur, elke eerste zaterdag van de maand van 10.00 tot 14.00 uur en op afspraak. Deskundige cursussen met individuele begeleiding en cursussen schalendaaien.

K.Schulte Houtdraaibenodigdheden Σ Landwehr 64 Σ D-49716 Meppen
Telefoon 0049 5937 913 234 Σ Fax ++ 913 233
schulte@drechselbedarf-schulte.de Σ www.drechselbedarf-schulte.de

Wij spreken Nederlands

Drechselhänke
Drechselzubehör
Kurse
Bücher
Videos

2001/2002

In dit nummer

Van de bestuurstafel	3	De demonstrateurs van	
Van de redactie	4	de Demodag 22 april 2006 in Lelystad	30
Pluim met krul	5	Van de afdelingen: Noord-Holland Noord	32
Algemene ledenvergadering		Wereldrecord tollen?	33
wordt aantrekkelijker	6	Schaal uit een halve stam	34
Een stukje geschiedenis	7	Windding	36
Mijn zelfgedraaide houten pen	9	In Beeld: Berend van de Lagemaat	38
Cederbloesem oogt	13	Reactie op technisch hoogstandje of	
Van de afdelingen: Lochem	14	een slimme truc	40
Mijn draaiwerk	15	Van de afdelingen: Voorne	43
Een verhaal over het leeghalen		Hout om te draaien	44
van een werkplaats	16		
Ik zou wel een muisje in je atelier			
willen zijn	17		
Bonbonnière	20		
Van de afdelingen: Veluwe	22		
Schaal met pootjes	26		

Colofon

Foto omslag: Henk Smit
Idee voor omslag: René Wetzels
Opmaak en Druk: Drukkerij Ter Burg, Alkmaar.

Direct **uit voorraad** leverbaar...

ruim 80 soorten **massief** hout

Klik op **www.af.nl** voor meer informatie

Abachi	Essen Amerikaans	Ovankol	Zwarte Kabbes
Afzelia (Doussie)	Fichte	Paardevelles	
Afromosia	Grenen Amerikaans	Padouk	
Amboina Wortel	Gonçales Alves	Palissander	
Anigre	Hickory	Madagascar	
Andiroba	Hemlock	Palissander Honduras	
Appel	Iepen Amerikaans	Palissander Santos	
Azijnhout	Iepen Europees	Palissander Indisch	
Balsa	Imbuja	Palm Buxus	
Bankirai	Iroko	Parana Pine	
Berken	Ivorhout	Perambuco	
Bengé	Jatoba	Pinkhout	
Beuken wit	Kersen Amerikaans	Roerhout	
Beuken gestoomd	Lariks	Rubia	
Boiré	Letterhout	Sitka Spruce	
Bruyere Wortelknollen	Limba	Steenbeuken	
Bubinga	Linden Amerikaans	Taxus	
Ceder (loofhout)	Linden Europees	Teak	
Ceder (Florida)	Mahonie Sipo	Tulpen	
Citroen	Mahonie Honduras	Weymouth Den	
Cocos	Mahonie Sapeli	Wengé	
Coromandel	Makoré	Zebrano	
Cocobolo	Merantie		
Ebben	Merbau		
Eiken Europees	Noot Amerikaans		
Eiken Amerikaans	Noot Europees		
Elzen	Noot Europees		
Esdoorn (maple)	gestoomd		
Esdoorn gemoest	Noot wortel		
Esdoorn riëgel	Oregon Pine		
Essen Europees	Olijfhout		

In onze ruime voorraad kunnen wij op de oudwettse manier bestekzoeken.

Ook hebben wij een houthobby-zolder waar wij kleinere stukken hout verkopen.

Een walhalla voor instrumentbouwers en houthouddraaiers. De meeste stukken zijn al geschaafd en alles is per stuk geprijsd.

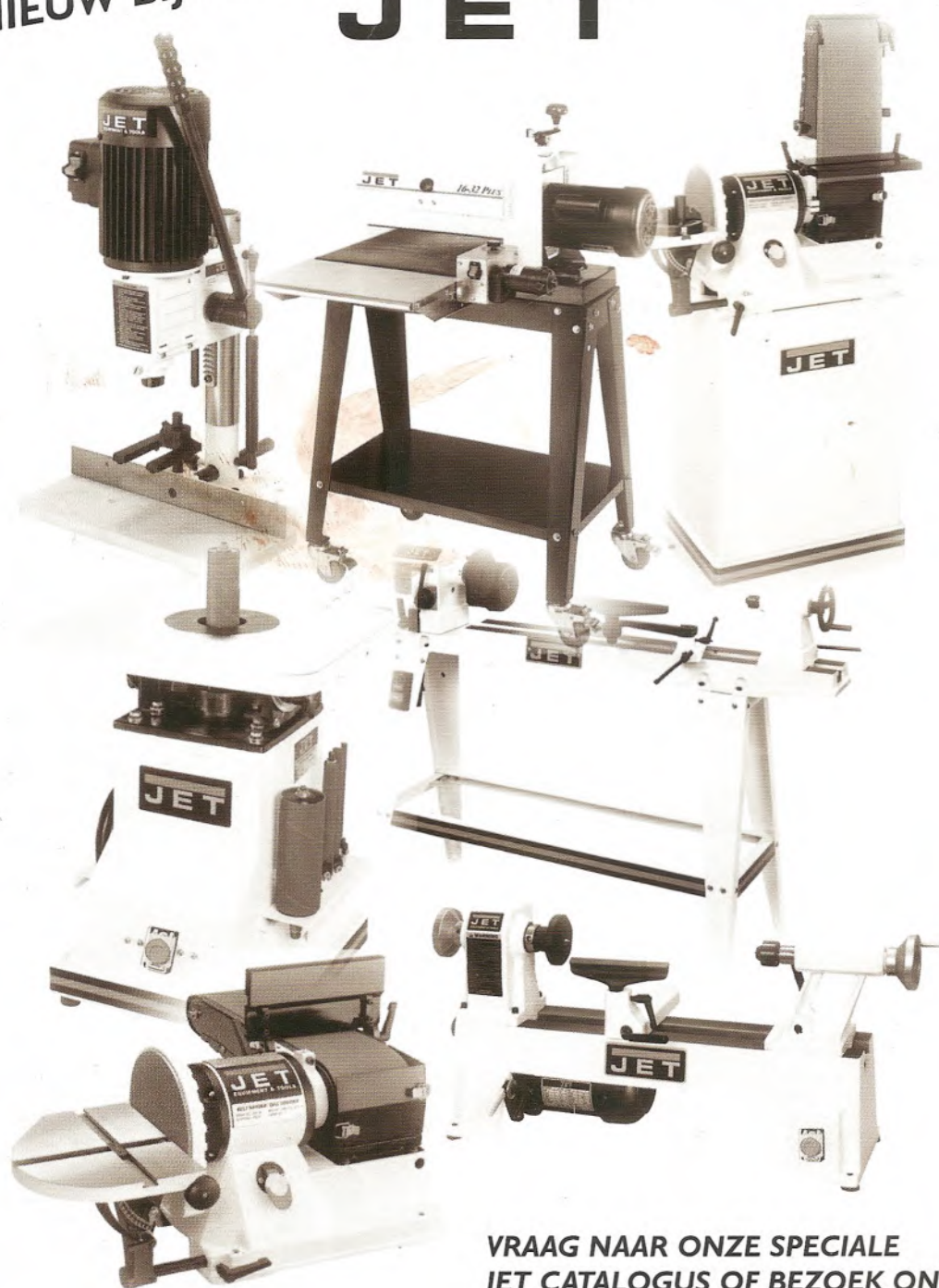
U bent welkom ons eens te bezoeken.

af

Arnhemse Fijnhouthandel
Driepoortenweg 12, 6827 BR Arnhem
tel: 026-3648435 fax: 026-3630309

NIEUW BIJ VDH

JET

VRAAG NAAR ONZE SPECIALE
JET CATALOGUS OF BEZOEK ONZE
WEB-SITE WWW.VDHBV.NL

VDH

MACHINES &
GEREEDSCHAPPEN B.V.

SHOWROOM: TEXASDREEF 8 • 3565 CL UTRECHT
TEL.: (030) 296 3270 • FAX: (030) 293 6600
INFO@VDHBV.NL • WWW.VDHBV.NL